

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

AMERIŠKE ZAHTEVE O POMORSKI RAZOROŽITVI

Nasprotujoča si naziranja v ameriških krogih o obveznosti Amerike v pomorski razorožitvi

London, 29. marca. AA. Razen razgovora med ministrskim predsednikom in ameriškim delegatom Stimsonom in Gibsonom ni bilo včeraj nobenih posebnih sestankov. V ponedeljek se sestanejo vodje delegacij. Med tem bodo razpravljali strokovnjaki o sredstvih za sklenitev sporazuma s posebnim ozirom na politično stran tega problema. Svoji so bile vse delegacije povabljene k sprejemu v lordski zbornici. Po sprejemu je odstopal ministrski predsednik Macdonald v Chequers, kjer ostane do nedelje ponoči.

London, 29. marca. Kakor poročajo, bodo Zedinjene države zahtevale, da eventualna konzultativna pogodba ne bo smela biti enaka mirovni pogodbi ali pa drugim sličnim paktom. Američani so mnenja, da bi čl. 2. mirovne pogodbe obvezal Zedinjene države k udeležbi na razpravah o evropskih zadevah, na katerih je Amerika le nominalno zainteresirana. Čl. 2. mirovne pakta pravi, da so pogodbenice stranke v primeru napada od katerekoli države dolžne posvetovati se o ukrepih, potrebnih za ureditev položaja.

Ameriški krogi naglašajo, da se o vpra-

šanju konzultativnega pakta še ni razpravljalo z ameriško delegacijo, ki ne bo zavzela svojega stališča, dokler ne bodo podana jamstva, da bo francoski zahtevi po varnosti zadovoljeno, in dokler ne bo Francija v zameno za to koncesijo znižala v toliko svoje tonažne številke, da bo omogočen sporazum med petimi velesilami.

Na drugi strani se poudarja, da Američani niso postavili doslej nobeni državi zastopani na pomorski razorožitveni konferenci, kakih oficijelnih predlogov glede na zaključitev konzultativ. ali pa varnostnega pakta.

Washington, 29. marca. Demokratični senator v senatni zunanje-politični komisiji Swanson je imel oster govor proti pristopu Zedinjenih držav k konzultativnemu paktu. Govornik je naglasil, da je prevelika ta cena, ki bi jo morala plačati Amerika, da reši pomorsko razorožitveno konferenco. Senator Borah in drugi so podali slične izjave. Predsednik Hoover se doslej še ni izrazil.

Washington, 29. marca. Spricho raznih govorov, ki so po Evropi razširjene o dozdnevni ameriški politiki na londonski konfe-

renci, se ugotavlja, da tava ameriška javnost s tiz oficijelnimi krogi glede na to politiko v popolni nejasnosti. Neznatno število izvoljenih, ki poznajo vsebino kabelskih razgovorov med Washingtonom in Londonom, ve mnogo več, toda priznava, da samo Hoover ve, kakšno politiko zasleduje. Opozicijski listi trdijo celo, da je postavil Stimson predloge za konzultativno pogodbo brez dovoljenja in morda celo proti volji Hooverja. Tudi ameriška javnost je sprejela vest o pristanku Amerike na konzultativno pogodbo izredno hladno, ponekod celo odklonilo. Popolnoma jasno je le to, da bo senat ostro odklonil vsako politično obveznost, ki bi bila zvezana s to pogodbo. Senatorja Borah in Swanson ter merodajni voditelji republikanske stranke, kakor tudi demokratični člani senatovega odbora za zunanje zadeve, so se nedvoumno izrekli v tem smislu.

London, 29. marca. Načelnik japonske delegacije Vakašuki je izjavil novinarjem, da japonska vlada ne bo še tako kmalu odgovorila na angleško-ameriške predloge o zaključitvi trojnega pomorskega sporazuma. Japonski delegati niso več tako optimistični razpoloženi glede na vsebino odgovora japonske vlade.

Zahvala poslaništva ČSR ob Masarykovi proslavi

Proslava 80-letnice Masaryka — manifestacija bratstva češkoslovaškega in jugoslovenskega naroda.

Beograd, 29. marca. Odpravnik poslov češkoslovaške republike v Beogradu dr. Leo Vokač pošilja vsej jugoslovenski javnosti to - le zahvalo:

Veličanstvene proslave 80letnice rojstnega dne predsednika Masaryka v Jugoslaviji so prekosile vsa pričakovanja ne samo Čehoslovakov, temveč tudi samih Jugoslovenov. Te proslave so pokazale vsemu svetu, kolikšna je ljubezen Jugoslovenov do Čehoslovakov in kolikšno je spoštovanje, ki ga uživa osebnost Masaryka v Jugoslaviji. Pokazale so nadalje, da so Čehoslovaki in Jugoslovenci zares pravi bratje in da so njihove države posestrane. Proslava Masarykovega rojstnega dne priča, kako ozke so zveze med Čehoslovaško in Jugoslavijo in kako čvrsti so stiki, ki so jih navezali naši predniki in ki vežejo vse one, ki sedaj delujejo v prosep obeh narodov, ter onih, ki bodo še prišli. Češkoslovaška je navdušena nad sijajno proslavo predsednikovega 80letnega rojstnega dne v Jugoslaviji in sijajnimi manifestacijami pri tej priliki za Češkoslovaško.

To radošno priznava vsa češkoslovaška javnost in njen tisk ne more tega dejstva zadostno prehovati. Čeprav sem tekom teh proslav opetovano izrekel na razne strani zahvale in tudi naglašal, da med brati ni treba mnogih zahval, ker smo eno, vendar želim na kraju teh proslav še enkrat izreči svojo poslednjo zahvalo za sijajne manifestacije, ki so bile organizirane v proslavo predsednika Masaryka in Češkoslovaške.

Ker se ne morem vsem poedincem posebej zahvaliti, se omejujem na to, da izrekam posebno zahvalo Nj. Vel. Aleksandru I., kralju Jugoslavije, kraljevski vladi, kr. ministru za zunanje zadeve, predsedniku kraljevske vlade, ministru prosvete, hrabri jugoslovenski vojski in mornarici, diplomatskemu zboru, prirediteljskim odborom, odličnemu jugoslovenskemu časopisu, akademijam vseučilišč, beograjski filharmoniji, Narodnemu gledališču, sokolskim organizacijam, beograjskemu radiu, vsem šolam, vsem javnim delavcem, vsem odborom. Moja zahvala za Masarykove proslave velja vsem od kraljevskega doma do poslednje gorske koče, vsem onim, katerih imena so znana širim državam, kakor tudi vsem onim malim in neznanim ljudem, ki so z iskrenim navdušenjem sodelovali pri proslavi. Posebej se zahvaljujem slovenskemu Beogradu, ki je tudi pri tej priliki pokazal svojo slovensko zvestobo, bratskemu Zagrebu in Ljubljani in vsem ostalim mestom, zlasti pa našemu ljubljensku Kragujevcu, ki je tako divno proslavil rojstni dan predsednika Masaryka, vsem vsem in ustanovam, ki so priredile spontane manifestacije. Obžalujem, da ne morem najti dovolj besedi, da te zahvale izrečem vsemu posebej. Zato vzklikam: Naj živi Nj. Vel. Aleksander I., kralj Jugoslavije in njegov svetli dom! Naj živi velika, ujedinjena Jugoslavija in ves jugoslovenski narod! — Dr. Leo Vokač, odpravnik poslov češkoslovaške republike v Beogradu.

Zaleski o odnošajih z Nemčijo

Zbližanje med Poljsko in Nemčijo. — Vprašanje nemških manjšin na Poljskem.

Varšava, 29. marca. Zunanji minister Zaleski je imel včeraj na letni skupščini družbe za proučevanje mednarodnih vprašanj daljši politični govor, v katerem se je predvsem bavil z pogodbo, ki sta bili v zadnjem času sklenjeni med Nemčijo in Poljsko. Predvsem je izjavil, da ni Poljska od početka svojega obstoja proti nikomur gojila agresivnih namenov. Zlasti je

vedno stremela za tem, da bi vzdrževala čim boljše sosedne odnose z Nemčijo, kar mora dovesti na gospodarskem polju do koristi obeh držav. Glede na postopanje z nemškimi manjšinami na Poljskem je zunanji minister poudarjal, da ni Nemčija pridobila s sklenjenimi pogodbami nobene pravice do vpliva na razmerje Poljske do njenih manjšin.

Pogajanja o vzhodnih reparacijah

Odhod češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša in madžarskega min. predsednika Bethlena v Pariz.

Praga, 29. marca. Včeraj se je vršila pod predsedstvom ministr. predsednika Udržala seja ožjega političnega odbora ministrov, na katerem je bilo formalno sklenjeno, da se na pobudo vesele odpošlje zunanji minister dr. Beneš v Pariz. Ker se vrnitveno trenutno še intenzivna pogajanja o vzhodnih reparacijah v zunanjem ministertvu in se mora dr. Beneš pred odhodom v Pariz sporazumeti z nekaterimi resornimi ministri glede na njihova stališča napram

vzhodnim reparacijam, bo mogel dr. Beneš šele danes ali jutri odpotovati.

Praga, 29. marca. Češkoslovaška vlada je sklenila na poziv vesele, da odpošlje zunanjega ministra dr. Beneša v Pariz k pogajanjem o vzhodnih reparacijah, v katerih je nastal zastoj. Madžarsko vlado bo na pogajanjih zastopal sam ministrski predsednik grof Bethlen. V političnih krogih upajo, da bodo pogajanja pri osebni udeležbi obeh vodilnih državnikov prizadetih držav ugodnejše napredovala.

Napetost razmerja med Francijo in Rusijo

Izid uradne preiskave o ugrabitvi generala Kutjepova. — Zahteva po prekinitvi diplomatskih odnosov z Rusijo.

Pariz, 29. marca. AA. List »Liberte« poroča, da je odgovornost sovjetske vlade za nasilno odvedbo generala Kutjepova uradno ugotovljena. General Kutjepov se sedaj nahaja v Rusiji. List opozarja nato, da je večje število prič potrdilo, da je bil general Kutjepov vkrcan v francoski Normandiji. Uradna anketa nadaljuje preiskavo in »Liberte« doznava iz vrst članov te ankete, da bo v par dneh zbran nov material, tako da bo definitivno ugotovljeno, da je bil general Kutjepov odveden po nalogu GPU.

Pariz, 29. marca. Policija je končala preiskavo o izginotem generalu Kutjepovu. V kratkem bo objavljeno o tej zadevi oficijelno poročilo. Kutjepov je interniran v mestu Vladimirsk v Rusiji. Policiji so znana tudi tri imena oseb, ki so se udeležile ugrabitve Kutjepova. V ponedeljek bo v Parizu veliko protestno zborovanje proti Rusiji, na katerem se bo zahtevalo prekinjenje diplomatskih odnosov z Rusijo in izgon ruskega poslanika Dvoglevskega.

Konferenca o kodifikaciji mednarodnega prava

Izvolitev jugoslovenskega delegata v pravni pododbor za teritorialne vode. — Zahteve feminističnih organizacij o državljanstvu omoženih žensk.

Haag, 29. marca. AA. Odbor za teritorialne vode na konferenci za kodifikacijo mednarodnega prava je včeraj izvolil dva pododbor, pravnega in tehničnega. Prvi pododbor bo proučil vprašanje prehoda trgovskih in vojnih ladij preko teritorialnih vod. V ta pododbor je bil izvoljen za člana jugoslovenski delegat Mileta Novaković.

Haag, 28. marca. AA. Mednarodne feministične organizacije so zahtevale, naj se

jim dovoli sodelovanje na konferenci za kodifikacijo mednarodnega prava in sicer v razpravi o vprašanju državljanstva omoženih žena. Včeraj je glede na to zahtevo odbor za državljanstvo obvestil feministične organizacije, da smejo zagovarjati svoja stališča, vendar brez pravice sodelovanja v razpravi, to pa zato, da bi to ne bil precedenčni primer za druge organizacije.

Kongres jugoslovenskih mest

Beograd, 29. marca. Danes dopoldne je bil na svečan način odprt v prostorih beograjske občine kongres jugoslovenskih mest. Kongresu predseduje zagrebški župan dr. Srkulj, otvoritvi pa so prisostvovali tudi zastopniki oblasti. Ljubljansko mestno občino zastopata podžupan Jarc in občinski svetnik inž. Pavlin. Po pozdravnem nagovoru dr. Srkulja sta bili odposlani pozdravni brozjavki Nj. Vel. kralju in ministrskemu predsedniku.

Na dnevnem redu so med drugim razprave in referati, ki se tičejo nalog mestnih občin. Beograjski podžupan dr. Stojadinović bo referiral o razvoju, zagrebški delegat Ivan Zemljak o urbanizmu, splitski delegat dr. Cvjetković o zadolževanju občin. Ljubljanski podžupan E. Jarc o nalogah naših mest v kulturnem in nacionalnem pogledu in splitski delegat dr. Bulić o slovenskem značaju Splita v preteklosti. Končno bo predaval državni svetnik dr. Sagadin o položaju mest v novi upravni organizaciji in njihovem sodelovanju pri reformi uprave. Kongres se bo jutri dopoldne nadaljeval, danes popoldne pa si bodo udeleženci ogledali mesto. Zvečer jim priredi beograjska občina banket.

Avstrijski zakon proti terorju

Dunaj, 29. marca. Pogajanja o zakonu proti terorju, ki trajajo že dalje časa, so kmalu na bolje. Zato se zdi, da je notranje - politična napetost zopet popustila. Došen je bil sporazum tako, da bo prenehala tudi obstrukcija v pravosodnem odboru.

Razkol v avstrijskem »Heimwehru«

Dunaj, 29. marca. V »Heimwehru« je prišlo do razkola. Kakor se oficijelno objavlja, je vodja »Heimatschutzverbanda« na Dunaju, Heger izstopil iz samoobrambnih organizacij, ker se je hotel odtegniti kazni zaradi nekaterih nerednosti.

Nemška vladna kriza

Berlin, 29. marca. AA. Listi poročajo, da je dr. Brüning pri sestavljanju nove vlade naletel na težave. Listi trdijo, da bo predsednik republike Hindenburg, ako mandat ne bi mogel sestaviti vlade iz vrst dosedanjega parlamenta, sedanjí parlament razpustil in da bo razpisal nove volitve.

Samomor v pariški cerkvi

Pariz, 29. marca. V neki močno obiskani pariški cerkvi je nastala med občinstvom velika panika, ker so nenadoma odjeknili štirje revolverski strelji. Neki 45letni možki se je namreč pred oltarjem takoj po objahu, ki ga je prejel, ustrelil. Prenešli so ga nato v zakristijo, kjer se je še izpovedal in je dobil odvezo, nato pa izdihnil. Njegove identitete niso mogli ugotoviti. Cerkev so takoj zaprli in bo zopet dostopna občinstvu, ko jo bodo na novo blagoslovili.

Minister dr. Frangeš o združništvu

Split, 29. marca. Minister kmetijstva dr. Oton Frangeš je podal večraj dopisniku »Novosti« naslednjo izjavo: »Po nalogu Nj. Vel. kralja in predsednika ministrskega sveta sem prispele semkaj, da spoznam potrebe in želje kmetijstva v primorski banovini. Prišel sem že v stike z gospodarskimi krogi v Biogradu in Vranju, sedaj pa tudi v Splitu, kjer so se zbrali zastopniki iz vseh banovin. Z zadovoljstvom moram ugotoviti, da je narod pravilno razumeval intencije zakona o pospeševanju kmetijstva in drugih zakonov, ki so s tem v zvezi. Opažati je, da je združništvo poglavo globoko korenine v zavesti naroda, da pa so poslednje neprijetnosti v združnem savezu ohladile narod v presoji odredne združne akcije. Treba bo pravilnega vodstva v združništvu, da se v narod povrne zaupanje v to ustanovo, za katero je kraljevska vlada doprinesla mnogo žrtve in za kar se bo žrtvovala tudi še v naprej.«

Minister dr. Frangeš je ob 11. odpotoval s parnikom »Oplenec« na Hvar.

Imenovanja v drž. računski službi

Beograd, 29. marca. »Službene Novine« objavljajo ukaz, s katerim so med drugimi imenovani za računske inspektorje pri dravski finančni direkciji dosedanjí računski kontrolorji Josip Bitenc, Lazar Naglič, Fran Gabrovšek in Peter Glaser. Za računskega kontrolorja pa je imenovan dosedanjí knjigovodja Anton Intihar.

Uveljavljenje konvencije z Bolgarsko

Beograd, 29. marca. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal in proglasil zakon o konvenciji med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Bolgarsko o likvidaciji dvolastniških posestev, ki je bila sklenjena v Sofiji 14. februarja 1930.

Novi predsednik Brazilije

Newyork, 29. marca. AA. Braziljski konzulat potrjuje, da je bil republikanski konzervativni kandidat dr. Julijo Prestes izvoljen za predsednika braziljske republike.

Francoski parlament za poplavljenice

Pariz, 29. marca. AA. Parlament je odobrila eno milijardo frankov kot podporo za poplavljenice v južni Franciji. Nedavno je parlament odobrila 500 milijonov frankov. Zato je francoski nacionalni odbor za zbiranje podpor zaključil svoje delo, s čimer je zbral od privatnih oseb nad 35 milijonov frankov.

Grško inozemske posojilo

Pariz, 29. marca. AA. Po poročilu iz Aten je razmatelj Grške narodne banke danes odpotoval v Pariz in London, kjer se bo pogajal o najetju posojila.

Nagla smrt

Ljubljana, 29. marca. Trgovec France Javornik, stanujoč na Tržaški cesti št. 50, je včeraj popoldne prijavil na viški stražnici, da je že dva dni pogrešan pri njem stanujočega Franca Galiča rojenega 1. 1872 v Hrušovem in pristojnega na Vič. Ker ga le ni bilo od nikoder, je šel pogledat v skladišče, kjer je Galič spal. Skladišče pa je bilo zaklenjeno in je zato s silo odprl vrata. Našel je Galiča mrtvega na postelji. Obvestil je o tem takoj stražnico, ta pa policijsko direkcijo. Na Vič sta se odpeljala dežurni uradnik in policijski zdravnik dr. Avramović, ki je ugotovil, da je Galiča zadela kap. Truplo pokojnega so prepeljali v mrtvašnico na Vič.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA. Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.72. — Berlin 13.515. — Bruselj 7.8987. — Budimpešta 9.8877. — Curih 1095.9. — Dunaj 797.81. — London 275.44. — Newyork 56.0550. — Pariz 221.62. — Praga 167.79. — INOZEMSKA BORZE. Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.2225, London 25.1325, Newyork 516.5, Bruselj 72.075, Milan 27. 065, Madrid 64.25, Berlin 123.34, Dunaj 72.80, Sofija 3.72, Praga 15.31, Varšava 58.—, Buimpešta 90.225, Bukarešta 3.07.

Duhteča usta
SARGOV

KALODONT

Naš velesejem in tujski promet

Kaj bi bilo treba storiti, da postane Ljubljana v doglednem času letoviško mesto

Ljubljana, 29. marca.

Ravnatelj našega velesejma g. dr. M. Dular je sestavil za namivo poročilo o delovanju in finančnem stanju velesejma kot tulske - prometne organizacije v lanskem letu. Obenem predlaga za bodoči razvoj tulskega prometa v Ljubljani nekaj praktičnih ukrepov. Njegovo poročilo se glasi:

Ljubljanski velesejem deluje nesebično v popolno zadovoljstvo vseh gospodarskih krogov in v dovolj težkih finančnih priključih že šesto leto. V toku svojega obstoja je ponovno dokazal, da je našemu gospodarstvu potreben, da je organiziran z velikim marljivostjo in to najboljše od vseh podobnih prireditev v državi, kar odkrito priznava doma in v inozemstvu in da je vreden najvišjega pokroviteljstva Nj. Vel. kralja. Hiba Ljubljanskega velesejma pa so nlega provizorične zgradbe. Ta nedostatek je zelo pereč in bo treba misliti na čim prejšnjo zamenjavo sedanjih lesenih paviljonov z novimi, modernimi betonskimi zastavnimi zgradbami.

Institucija Ljubljanskega velesejma so oživila slovenski gospodarski krogi skoro povsem z lastnimi silami, kljub temu, da baš onj relativno največ prispeva k javnim dajatvam. Velesejem je v teku desetih let dosegel priznanje, ki je zahtevalo ogromna dela in sredstev za reklamo in propagando. Naša organizacija pa ni samo gospodarska, marveč tudi važen tujski - prometni faktor, ki je do danes žrtvoval

Nad 5 milijonov za reklamo

da privede dvakrat vsako leto deset tisoč glav množice v Ljubljano. Tudi se ne omejuje Ljubljanski velesejem zgolj na prireditev velesejmskega značaja, marveč prireja pomembne kulturne in gospodarske razstave z zanimivo vsebino, predvsem zato, da privede čim več tujcev v Ljubljano. Omenim naj samo lepo uspele razstave »Slovenska žena«, »Gledališko razstavo«, štiri umetnostne razstave, razstavo meščanskih šol, nadalje razne knjižne razstave, vajeniške, vrtnarske in lovške razstave, razstavo »Tiske«, društva »Zoo« itd.

Lani je priredil Ljubljanski velesejem dve prireditvi: Meseca junija mednarodni vzorčni velesejem in meseca septembra pokrajinsko razstavo »Ljubljana v jeseni«. Na obeh prireditvah je razstavilo

skoro 1000 tvrdk

od teh nekaj manj kot 300 inozemskih. Obiskovalcev je bilo meseca junija 105.000, od teh je prispelo na podlagi sejmske legitimacije iz oddaljenih krajev države in inozemstva 13.000. Jesenska razstava je imela 90.000 obiskovalcev in je bilo od teh z legitimacijami iz oddaljenih krajev registriranih 8500. Od ostalih 80 do 90.000 obiskovalcev vsake prireditve pa se lahko računa 40.000 iz Ljubljane in 50.000 iz bližnje okolice, ostali pa iz dravske banovine. Inozemski posetniki so dospeli iz Avstrije, Češkoslovaške, Italije in Nemčije, pa tudi iz Bolgarije, Rumunije, Francije, Anglije, Madžarske in prekomorskih držav. Vseh inozemcev je bilo 7,8% od 13.000, iz oddaljenih krajev Slovenije in Prekmurja 29,5%, Hrvatske 14,3%, Slavonije 3,5%, Dalmacije 4,6%, Banata in Bačke 4,8%, Srema 1,1%, Vojvodine 6,9%, Bosne in Hercegovine 7,3%, Srbije 17,4%, Južne Srbije 1,9% in Črne gore 0,9%. Približno enako sliko nudijo tudi statistika posetnikov jesenske pokrajinske razstave, samo da je bilo inozemcev nekaj manj.

Ljubljanski velesejem se zaveda, da še ni v celoti izpolnil svoje naloge, zlasti v tujko - prometnem oziru ve, da bi se dalo storiti še več, vendar mu pa manjkajo primerna finančna sredstva in ga je ovrlo doseganje splošno nezadostno zanimanje oblasti in merodajnih faktorjev za tujski promet in hotelsko industrijo.

Konkretnih predlogov v zadevah tulskega prometa za leto 1930 ne morem podati, ker za izvedbo nedostaja časa in je z ozirom na dejstvo, da se celokupni tujski promet dravske banovine nahaja v še primitivnem štadiju, potrebna obsežnejša reorganizacija. Pač pa je mogoče, da skromno podam nekaj misli o prenosni in organizaciji tulskega prometa za prihodnja leta.

Pred vsem smatram za potrebno ugotovitev, da je v zadnjih letih dotok tujcev - letoviščarjev že večji, nego je v dravski banovini na razpolago sredstev za primeren nastanitev. Vsi tujci - prometni kraji so preko poletnih mesecev praznedeni z gosti, začelo se je že z uvedbo zimsko - tulskega prometa in nikakor ne bo mogoče doseči večjega dotoka tujcev, predno se bolj ne razvije v naših letoviških krajih

hotelska industrija

Ker nedostaja v to domačega kapitala in podjetnosti a za uvedbo tulskega nismo navdušeni, so izgledi za povečanje tulskega prometa v tem pravcu za dalje časa neugodni. Čudim pa se, zakaj se mesto Ljubljana kot tako z vso svojo lepo in centralno lego, zdravimi klimatskimi razmerami in komfortom in ugodnimi železniškimi in avtobusnimi komunikacijami ne razvije v prvovrsten tujko - prometni center.

Zoozi za tujski promet v Ljubljani in Mariboru in druge tujko - prometne organizacije dovoljno skrbje za reklamo in propagando v inozemstvu z ozirom na razpoložljiva mesta za nastanitev letoviščarjev. Če bi pa bila tujko - prometna industrija pri

nas bolje razvita, bi obseg doseganje propagande ne odgovarjal. Napaka sedanjega je primeroma nizkega stanja tulskega prometa ne leži v preozki propagandi, marveč na

premali možnosti nastanitve

večjega števila letoviščarjev. In še te možnosti so po večini primitivne, neudobne brez komentarja, podjetniki pa deloma nespособni, nevljudni, ki preveč zahtevajo in odirajo v časih tulske - prometne konjunkturo.

Iz tega sledi, da je treba posvetiti vso pažnjo preureditvi in razširjenju naših letovišč. Najlažje in z najmanjšimi finančnimi težkočami se v to usposobi mesto Ljubljana, ki leži v osrčju prirodnih krasot Slovenije, sama v letnem času vsa v zelenju in cvetju. Ljubljana, ki danes ni ne tujsko - prometno mesto, ne trgovski center ali mesto bogatih kmetov kot Subotica, marveč ubogo

univerzitetno in uradniško mesto

z lepimi kulturnimi ustanovami, bi se s tujskim prometom zamogla povzpeti do večjega blagostanja. Škoda je za naše mesto, če ga poseti samo inozemski prepuščevalci in v zadnjem času moderni svetovni popotniki. Ljubljana zna oživeti, to dokazujejo velesejmske prireditve, telovadni zlet in kongresi, ko ulice spremene svoje lice v živahen vrvenje. Naše mesto lahko postane center tulskega prometa za celo banovino.

Seveda je treba Ljubljano dostojno preurediti in prilagoditi glede komforta željam in potrebam letoviščarjev. Zamoglo bi se zgraditi nekaj hotelov zgolj v te namene, ki pa bi se morali v zimskem času uporabljati v druge donosne svrhe, preurediti in adaptirati se mora tivolski grad in hotel Tivoli in organizirati oddaja privatnih mesečnih sob. Ljubljana leži dovolj daleč od Zapadne Evrope, ki nam predvsem pošilja tujce. Že dolga pot zahteva petičnih ljudi, ki so navajeni udobnosti. Te jim moramo nuditi v večji meri kot doslej. Ljubljana ima še dovolj dobro urejeno hotelsko industrijo, priznane restavracije, senčne vrtove s koncerti, lepa šetališča in parke, moderno urejeno kopališče Ilirije in divno okolico. Tujcem pa bi bilo treba nuditi tudi zabave, kot zanimive sportne prireditve, v gledališču gostovanja priznanih domačih in inozemskih igralcev, vrše naj se glasbeni festivali, velesejmske prireditve naj bi padle po možnosti v čas tulskega prometa, skratka, Ljubljana ima postati drugi Salzburg, v lepši in modernejši izdaji. Važna je tudi pažnja na dobri postrežbi in regulaciji cen.

In še nekaj. Za vsakega gosta, ki biva vsaj 10 dni v Ljubljani je treba preskrbeti od železniškega ministrstva ugodnost izdaje posebne legitimacije, ki upravičuje do polovične vožnje na železnici za dravsko banovino iz Ljubljane in nazaj v svrhu znižanja stroškov za enodnevno ali večdnevne izlete v bližino in dajno okolico. Tujcu je na ta način dana možnost, da se razmeroma hitro popelje med naše gorske veličane, si ogleda prirodne krasote divne Slovenije, doma v Ljubljani pa ima udobnost, zlasti dobro posteljo in večerne zabave.

Menim, da mi ni treba dotakniti se naših razoranih cest

ki niso vabljuje za tute avtomobiliste. V Ljubljani primanjkuje tudi garaž. Avtobusni promet je življensko nevaren in neurejen. Znižati se morajo veselice takse za plesne in druge prireditve v letnem času, pavšalirati davek za pomočni obisk gostiln in kavarn, pripraviti tenis igrišča, preurediti čolnarno na Ljubljanci, nuditi možnost udeleževanja v jahanju, ribarstvu in golfu itd. Če le nudijo podjetnikom ugodnosti, se bo našel kdo, ki bo otvoril v Ljubljani kabaret, za mesto s skoro 80.000 prebivalcev gotovo prepotreben. Zveza za tujski promet vrši v polni meri svojo dolžnost in se ji ne more naprtiti še propagandna in letoviška ureditev Ljubljane, zlasti, ker velja njena skrb čeli banovini. Zato naj se ustanovi

poseben urad

pod nadzorstvom in sodelovanjem banske uprave, mestne občine ljubljanske, velesejma in zainteresiranih ustanov, ki mora izvesti točno opredeljen program. Ljubljana kot letovišče bi nikakor ne škodovala interesom drugih, že obstoječih letovišč, ker ne bi stremeli po razcepitvi dosedanjih gostov, marveč po ureditvi novega letovišča in pridobitvi novih gostov. Koristi pa bo deležna cela banovina, saj ljubljanski letoviščarji ne bodo sedeli samo doma, ampak križem obiskovali lepe kotičke naše prirode.

Vprašanje je, kako kriti vse te stroške. Tudi to bise dalo urediti na ta način, da se stekalo letoviške takse gostov v fond v to svrhu, ki naj bi bil prva leta, dokler tujski promet v Ljubljani še ni dovoljno razvit, dotira še z izdatimi subvencijami kraljeve banske uprave, mestne občine ljubljanske in zainteresirancev.

Moji skromni predlogi niso izvedljivi za tujko - prometno sezono v tekočem letu, marveč za bodoča leta, za bodoči razvoj tulskega prometa, ki naj pomeni za našo ubožno banovino nov izdaten vir dohodkov za vse sloje.

Varčna rodbina.

— Papa, prihranil sem 2 Din, ker sem tekkel za tramvajem.

— Tepec neumn! zakaj pa nisi tekkel za avtotaksim? Prihranil bi bil najmanj 20 Din.

BLAGO ALBUS TERPENTINOVNO MILO čuva Vaše perilo.

Večina strokovnih sredstev za pranje kvari perilo radi škodljivosti dodatkov, ki jih vsebujejo. ALBUS TERPENTINOVNO MILO je blago, izdelano iz najfinjših surovin. Daje divno peno in čuva roke.

ALBUS TERPENTINOVNO MILO je radi svoje izdatnosti zelo po ceni. Štedljiva gospodinja ga radi njegove odlične kakovosti zelo ceni.

Albus Terpentinovo Milo
proizvaja: Albus tvornica mila d. d.
NOVI SAD

Albus Terpentinovo Milo se dobiva v vseh trgovinah.

študentovska reportaža

Vesela zgodba iz življenja ljubljanskih študentov.

Alma mater ljubljanska! Tri tvoje odlične viteze sem si izbral, klavirni tercet predavavnice, veselo trojico bohemsko. Tri zastopnike onega študentovskega življenja, ki bodo nepodpisane indekse nesh najbrže tudi s seboj v grob.

Ni kaka »Trojica«. Bog me obvari! Le reportaža anekdot iz življenja treh. Brez filozofije, brez razpravljanja, brez primerov iz tujih književnosti. To pa že zaradi tega ne, da mi ne bi moglo odlične kritičarke »Zenskega sveta« očitati ono, kar Prennarjevi, da hoče natrpati v svoje delo vso svojo naobrazbo in znanost s tujimi imeni, n. pr. Mantegazza, Schopenhauer, Cankar... i. t. d.

Cankar. Herr Cankar, meine Hochachtung! Nisem vedel, da ste za slovensko kritičarko tuj književnik. Pa je morda bolj tako. Boli »mobe« zveni, in slovenska kritičarka dobij menda dvojen honorar. Nikak »Človek mrtvaških lobanj«. Le reportaža. Reportaža iz življenja treh, ki za manj čakajo na nov izum »Radion« študira same.

Študira sam. Da, sedaj smo pri onem. Če bi ljubavne pustolovščine, gostilniške avanture in pohajski izprehodi bili redovni, boljši študentov bi si nič ne mogli želeli!

A urvodi so dolgočasna stvar in nihče jih ne čita rad. Zato preidimo takoj na naše junake.

Ob 10letnici ljubljanske univerze so merodajni faktorji prezrli velik dogodek. Prešli so se takorekoč nad slovenska javnostjo, ki ljubi jubileje in jubilate.

Saj se razumemo! Jubileji, to so lepe prilike. Takole za penzioniste. Oni si pošljejo svoje stare paradne obleke in pokazuje se lahko zopet v vsem nekdanjem sijaju pred javnostjo. In tudi vsi križci in odlikovanja pridejo ob takih prilikah na dan. Pa ne le penzionisti, tudi ostali časti vredni meščani pridejo ob takih prilikah do veljave. Kot deputanti in reprezentanti. Pripravijo si ali pa dajo napisati, saj to je končno vseeno, govore. Govore na čast ljubljani. Ob takih prilikah se tudi izve, kdo je kaj. Danes je ljubljana že velika in morda vsi ne vedo, da je ta in ta predsednik »Društva za varstvo kanarčkov«, da je ta in ta generalni tajnik »Društva za zaščito devic« in podobno. Vidite, ob takih prilikah se pa vsi ti proslave, drugi dan so pa izdaje časopisov razprodane, če novinarji niso prezrli morda imena tega in tega. Pa še drugo prednost imajo take proslave. Poleg gospoda očeta pride tudi na proslavo gospa mama in gospodična hčerka in novi toaleti. Nikdar se ne ve, morda bo pa ob tej priliki užgala nova toaleta.

Vidite, vse to je padlo v vodo, ker se nihče ni spomnil, da praznuje Anton z 10letnico univerze tudi 10letnico svojega študija.

Anton. Precej filistrsko ime, kaj ne? Pa saj je gospodar tega imena njen veren nositelj. Takole: Kemik. Desetletni kemik. Nositelj naočnikov, ki datirajo deset let napaj ko ga je poslala mati na univerzo »Sin bodi pameten« in ko je očče dodal »Sin bodi pošten«. Tedaj je rekla gospa Tončka Šturanec »E, ta pa ta! Ta se bo pa napravila«. Da, tako je rekla gospa Tončka Šturanec, ona, ki ima na posetnici natisnjene vijolice in pod imenom imponirajoč podnaslov »nadučiteljeva soproga in učiteljica«. Zadrnje v pokoju.

E, ta pa ta. Da, ta. Ta bodi prvi junak.

Drugi je Mile. Elektrotehnik. Elektirika in Mile, oboje na »auf bilis«. In zato ni čuda, če se pri demonstracijah, sredi največje smehe in privržanja, vidi le glava, svetli lasje, ki mahnjajo divje na vse strani. Ti svetli lasje imajo čisto posebno barvo. Ta-

kole svetlo - zlato. Kot gloriola obkrožajo njegovo čelo. »Ah, to čelo«, je mislila mati, ko ga je pripeljala v Ljubljano. Za tem čelom nekaj tiči. Pa se ni prehuo zmotila. Za tem čelom res nekaj tiči. Le študij ne. In svetli lasje niso gloriola njegove znanosti, ampak njegovega študentovskega junštva. Tako vsaj pravi on, ki ti želi, da bi se imenoval Marko in bil za ljubljanske študente kratjevič Marko.

In tretji? Kaj naj vam povem o njem? Bil bi dika in ponos družine in vse žlahte širom Slovenije. Mislili so, da bo velik mož in velik filozof. Prvo se je uresničilo. Zrastel je visoko. A pri filozofiji je klomil. Znanost je pustila - a življenje je lepo. In mesto slavospevov filozofom, poje ljubavne serenade, uganja razposajene norčije na račun svojih bližnjih. Da, France.

To bi bil torej ta slavni tercet. Glavni junaki te reportaže. A še eno je važno, da je ta dična trojica v najboljšem sorodstvu, da so trije bratrance.

Pravijo, da je tako na svetu. Če so starši resni in delavni ljudje, je pa pri otrocih narobe. Pravijo tudi, da izjeme potrde pravi. A tu ni treba izjem.

Res, starši so resni in delavni - a njih otroci - sicer pa izvedli hote vse še pravočasno.

Prvi jo je primahal v Ljubljano Anton. Tedaj je ostalo sorodstvo računalo leta, mesece in dneve, ko poideta še Mile in France.

In ko je sorodstvo dočakalo še ta slovesni dan, so se zbrale vse tete te odlične trojice pri Antonovi materi, in pri kavi reševala velike načrte.

»Moj bo inženjer kemije.«
»Moj inženjer elektrike.«
»Moj profesor.«
Tako so čestale tete in srebale kavo. Bile so blažene in posno so zle drugo na drugo.

Tudi njihovi sinovi so bili blaženi v Ljubljani. A vsak po svoje.

Anton je krolal v veseli družbi, četrtinico za četrtinico je spravil pod svojo streho in razlagal mlajšim kolegom, kak mora biti pravi študent.

Mile je bil v Ljubljani le vsake svete čase enkrat. S prijateljem Ivanom je odhajal na Gorenjsko, kjer je imel prijatelja lovca. Tako se je zgodilo, da se s Francetom sploh nista videla. Izgubila sta se drug drugega, boječ se, da bi bil »oni« fister in bi dajal doma o »njemu« slabe informacije.

A - in tu začetno s prvim poglavjem.

Tercet po božji volji

»Ela je v Ljubljani!« je prihitel Anton k Francetu.

»Pridi zvečer v »Zvezdo«.

»Dobro, dobro.« France je hitel urno pospravljati svojo sobo, urejal knjige po vrzi, razvrščal skripte. Bila je prava študentova soba, miza je pa pričala, da presedi njen lastnik noč in dan pri knjigah.

»Tako, tako bo dobro.« si je mislil France, pripravljen na sprejem Miletove sestre Ele. svoje sestrice.

Tedaj so bili še Avgust in njegovi kodri veliki slager. In Anton, ki je imel že prve znake pleše, ni bil nič kaj zadovoljen, ko je Ela tiho spremljala kavarniški orkester in z očni iskala ono kočljivo točko na Antonovi glavi.

France se je tiščal resno v kotu, Mile si je pa kot brat dovolil večjo prostost in prebiral časopise.

»Veste kaj! Žal mi je. Povabila sem svojo prijateljico Kristo in Malči v kavarno, vi ste pa dolgočasni patroni, da le kaj!«

»Kaj dolgočasni! Ves dan stojiš v laboratoriju in tiščiš z nosom v epruvete. Zvečer sem zbit. Ob tem času že spim« je zajeljal Anton. Franceta je pa bolela glava od učenja. Mile je škilil v časopis in ni rekel ne bo ne mev.

Krista, Malči!

Francetu so začarele oči, ko je zagledal bratko Kristo, sladko dekle čudovito lepe postave in porednih oči.

Anton se je stisnil k Malči.

Mile je segal v pogovore obeh.

Natakar, buteljko! je zaklical France ves zaverovan v Kristine modre oči, Anton je ves srečen priklimal, Mile je pa škilil z vprašajočim pogledom po Francetu.

»Na zdravje.« časa je trčila ob čašo in ko se je Anton izpozabil in nazdravil »centratik«, je prišlo veselo razpoloženje.

Pozabili so, da je Ela sestrinica, pozabili so na žlahto in v najbolj razposajenem razpoloženju jim je natakar oznamil političsko uro.

Jutri se vidimo, da, jutri se dobimo, s so stiskali roke in spremili dekleta domov.

Frk.

(Nadaljevanje prih. soboto.)

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 29. marca 1930, katoličani: Ciril, pravoslavni: 16. marca, Savin. Jutri: Nedelja, 30. marca 1930, katoličani: Kvirin, pravoslavni: 17. marca, Aleksije.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: Glavni dobitkec. C. Opera: Hasanaginica. A. Kino Matica: Atlantic. Kino Ljubljanski dvor: Dnevnik izgubljenke.

Kino Ideal: Žena na zakonskem dopustu (ob pol 15. Emden).

Zabava v društvu Soča ob pol 21. pri »Levu«. Za zabavo poskrbi znani humorist g. Mikčinski.

Predavanje o modernem perutinarstvu ob 19. v učilnici na Mladiki.

Sentjakovski gledališki oder: Revna kakor cerkvena miš.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Drama: Naš gospod župnik. Opera: Cigan baron. Kino Matica: Atlantic. Kino Ljubljanski dvor: Dnevnik izgubljenke.

Kino Ideal: Žena na zakonskem dopustu. (Ob 11. dopolne Emden).

Sentjakovski gledališki oder: Revna kakor cerkvena miš.

Lutkovno gledališče na Taboru: Ob 16. Snegulčica.

Sport: Ilirija - Mura: Prvenstvena hazenka tekma.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Trnkoczy. Mestni trg. Ramor, Miklošičeva cesta.

Iz gledališke pisarne

Drama

Prvo gostovanje članov praškega Narodnega divadla v Ljubljani bo v sredo, dne 2. aprila ob 20. uri zvečer v dramskem gledališču. Člani Narodnega divadla, gospa Dostalova, gđ. Scheinpligova ter gospoda Vydra in Voita vzpizorirajo prvi del Strindbergovega »Smrtnega plesa«. Dostalova, Vydra in Voita so nam vsem še v dobrem spominu izza njihovih lanskega gostovanja v ljubljanski drami. Njihova visoko umetniška igra je takrat navdušila vse obiskovalce drame. Letos imajo dvoje gostovanj. Drugo bo v četrtek 3. aprila z dramo »Ljubezen in vse«, ki jo je napisala članica Narodnega divadla gđ. Scheinpligova, ki bo tudi sama sodelovala v tem delu. Cene vstopnic so določene po istih cenah, kakor veljajo za znižane cene opernih predstav. Predprodaja se že vrši pri dnevnih blagajni in opernem gledališču.

»Naš gospod župnik«, ta najpopularnejša predstava tekoče sezone, se ponovi jutri v nedeljo 30. t. m. v naši Drami z gg. Nablocko, Cesarjem, Lipahom in drugimi v vodilnih vlogah. Zabavna vesoligra, ki se je igra odleže vedno pri potnih hlačih in pri izredno veseljem razpoloženju publike, se ponovi jutri že devetdeset let v tej sezoni. To je najboljši dokaz, da »leč« Kdor si te zabave še ni privoščil, naj pride v nedeljo zvečer zanesljivo v Dramo. Cene so znižane.

Opera

Danes se poje prvačica L. Šafranek-Kavčeva opera »Hasanaginica« z gospo Thierry v naslovni vlogi. Delo domačega komponista se odlikuje z močno dramatično čustveno vsebino in živo folklornostjo glasbo. Izvrstna interpretacija sodelujočih žanre splošno potvrdila in nedolžno priznanje. »Hasanaginica« je postala ena izmed najpopularnejših opernih predstav v tekoči sezoni. Zasedba: Hasanaga - g. Križal, Pinčević - beg - g. Grba, Kadji - g. Vičar, Cerkezina - gđ. Španova, Sultanija - ga Ribčeva; dirigent ravnatelj Polk, režiser z. Krivčak. Predstava se vrši za red A.

Jutri popoldne ob treh se vzpizori Joh. Straussova opera »Cigan baron« z gosposdom Maršcem v naslovni partiji. Tudi ta klasična opera se odlikuje po krasni melodiozni glasbi, verjetni vsebini in živem, pestrem delanju. Sodelujejo: ga Poličeva, ga Ribčeva, ga Balatkov, gđ. Španova, gg. Drenovec, Peček, Povbe, Janko, Simončič, Beki in drugi. Dirigent gosp. Noflar, režiser g. Povbe. Predstava se vrši izven abonmaja pri znižanih cenah.

SENTJAKOVSKI GLEDALIŠKI ODER.

»Malo sreče, malo solnce svetlobe.« se motto male deklice v vesoligri »Revna kakor cerkvena miš«, ki se bo igrala v soboto 29. in v nedeljo 30. marca na Sentjakovskem oderu. Predvidoma bosta to zadnji dve predstavi te vesoligre v sezoni. Komika v igri je tako prisrčna in nepriljudna, da se poslušniki zabavajo vso igro. Komedijo so dajali z največjim uspehom na Dunaju in Akademikarstvu vso lansko sezono. V glavnih vlogah gđ. Baranova in Pirčeva ter gg. Košak, Lavrič, Pastorčič in Moser. — Vstopnice za obe predstavi se dobe v trgovini gosp. Miklošičeve na Starem trgu. Med odmorom oddaja naša prvovrstna radiostacija Franc. Bas. lanskega leta.

DA POSTANE LJUBLJANA VELIKA

Senzacionalna izvajanja inž. Dimnika o poglobitvi glavnega kolodvora in železnice

Ljubljana, 29. marca.

G. inž. Dimnik je imel v Udrugi Jugoslov. inženjerjev in arhitektov zanimivo predavanje o poglobitvi glavnega kolodvora in železnice. Debatnega večera se je udeležilo lepo število gospodov od direktorja drž. železnice, podžupan Jaro, direktor inž. Prelovski in še mnogo drugih gospodov iz mestne, gradbenega urada, gradbene direktorije, univerze itd. V splošnem je bilo predavanje simpatično sprejeto. Glavne misli inž. Dimnika so bile:

Kakor je razvidno iz situacijskega načrta, se razvija Ljubljana tako, da se pomika težišče mesta čedalje bolj proti severu. Težišče mesta, svojčas tam na Starem trgu, je danes že nekako pri glavnem kolodvoru. Porast mesta je posebno velik ob glav-

ni kolodvor v čelni kolodvor in spet železnica po Dolenjski progi in čez Mostni log, ker se mesto proti jugu zaradi barja itak ne bo moglo širiti (Projekt inž. Sbrizaj-Skaberne).

Po mojem prepričanju bi bila rešitev s poglobitvijo ugodnejša že radi tega, ker bi ostal kolodvor v središču, ostali bi sedanji ugodni priključki stranskih prog in ker bi se vršil železniški promet brez zamud in komplikacij.

Kar bi pa ne bilo tako pri čelnem kolodvoru. S tako rešitvijo bi bilo možno, da se premoste preko železnice vse ceste in ulice, in to ne samo na progi, temveč tudi preko kolodvora, kot n. pr. Miklošičeva cesta, Resljeva cesta itd. Poglobil sem se v tak način rešitve ter spoznal razveseljivo dejstvo, da bi bili gradbeni stroški glede na ugodno terensko konfiguracijo, železniško nivoletno in kakovost terena

tirov. Na pr. ob severnem robu kolodvora in gorenjski železnici, ki jo bo treba prej ali slej izvršiti dvotirno do Dravelj ali celo do St. Vida.

Spodnji del opornih zidov naj bi bil izvršen v celi dolžini poglobitve. V ta del naj bi se vložilo v posebne betonske cevi vse telefonske in signalne naprave, ki so sedaj speljane po drogovi. Kubatura betona za ogromne zidove in temelje bi na ta način znašala okroglo 36.000 m³.

Nevarnost poplave poglobljene proge

Ugovarjalo bi se morda poglobitvi s trditvijo, da bi ob hudih nalihi utegnila voda poplaviti progo in kolodvor. Zadnje večje poplave 1. 1926 so sicer ogrožale železniško progo pri viškem pokopališču, vendar pa je bila točka, kjer naj bi pričeli progo poglobljati, t. j. pri Glinški ulici, še vedno daleč od vsake opasnosti. A tudi v primeru, če bi visoka voda dosegla poglobljeno progo, bi po jarkih ob progi lahko odtekala naprej v Vodmat in v Ljubljano, ker bi imela proga stalen naklon do Ljubljane. Poleg tega bi pa tudi teren sproti požiral obilno padavin, ker bi ležala poglobljena proga zaščeni od Narodnega doma pa do Most v gramoznem terenu.

Kljub temu naj bi se ob progi, in sicer najboljše kar v temeljih opornih zidov, zgradili večji zbiralni kanali, ki naj bi se zaenkrat pričeli pri kanalu na Smartinski cesti. Ti zbiralni kanali bi šli preko poglobljene kolodvora in ob progi proti Viču ter enako ob gorenjski progi v Šiško. Kasneje bi morali seveda ojačiti tudi še kanal od Smartinske ceste do Ljubljane. Na ta način bi se z razmeroma nizkimi stroški

okroglo 2 do 3 milijonov Din dosegel glavni kanalizacijski sistem za Podrožnik, Tivoli, Šiško in Bežigrad,

kar bi bilo sicer dosegljivo komaj s trikrat večjo svoto.

Premostitev preko železnice na cestnih križiščih

Vse premostitve bi naj bile izvršene kot železobetonske konstrukcije z razpetinami okroglo 10 m. Zaenkrat naj bi se izvršile te premostitve na onih mestih, kjer že danes križajo ulice železnice. To so: Dunajska cesta, Cesta na Gorenjsko železnico, Gosposvetska cesta, Kolizejska ulica, Glavni drevored, Nunska ulica, Erjavčeva cesta, Smartinska cesta in poleg tega naj bi se izvršila še dva prehoda preko poglobljene Gorenjske železnice, katerih danes še ni. Kasneje bi se lahko speljale preko kolodvora še posamezne ulice in ceste, ki jih danes glavni kolodvor zaključuje, kot n. pr.: Miklošičeva cesta, Resljeva cesta, Metelkova ulica itd.

Poglobitev in preureditev glavnega kolodvora

Sedanje postajno poslopje bi zaenkrat lahko še ostalo. Kasneje naj bi se pa porušilo in prestavilo med sedanjo Kolodvorsko ulico in Resljevo cesto ali pa morda celo kar preko kolodvora. Otokni peroni (med tiri kakor na Jesenicah) bi naj bili dostopni po dveh mostičkih s sedanjega perona. Za peroni naj bi bili tiri za tranzitni in tovorni promet. Na enem obojih peronov naj bi se uredili uradni prometni prostori. Ako bi kasneje nastala potreba, da se kolodvor pomnoži še za nekaj tirov, bi se to še vedno lahko napravilo ob severnem robu sedanjega kolodvora.

Skladišča in klančine tovarnega kolodvora bi lahko ostale, kjer so sedaj in bi se jih doseglo s položno speljanim klancem z Masarykove ceste. Stvar podrobnega studija zadevnih strokovnjakov bi bila, da bi se morda našla še boljše rešitve.

Načrt carinarne in pripadajočih skladišč bi se dal v primeru poglobitve najbrže še idealneje rešiti, kakor se rešuje danes. (Kakor izvem, se glede podrobnega načrta še vodi razprava z ministrom financ. Opomba ured.)

Na poglobljenem kolodvoru bi pa seveda morala biti tudi še predvidena rezervna kurilnica in napajalnica.

Vrline in hibe poglobitve

Vrline bi daleč nadkriljevale nedostatke in bi bile:

1. Za zmerom bi bile odstranjene ovire, ki jih sedaj povzroča železniški oklep na križišču cest in ulic. Vse ceste in ulice bi se lahko gradile preko železnice v poljubni širini. Rešen bi ne bil samo problem Dunajske ceste, temveč tudi Gosposvetske ceste in ostalih cest.

2. Ker bi se tudi preko poglobljenega kolodvora lahko gradile ceste, bi bila posledica tega tesna spojitve severnega dela mesta s sedanjim delom. Na tamkajšnjem zdravem in trdnem terenu v neposredni bližini kolodvora, carinarne in mestnega središča bi se lahko razvil idealen trgovsko-industrijski okraj.

3. Brez vseh težkoč bi se lahko zgradile preko železnice vse tramvajske proge.

4. Ugodno in z nizkimi stroški bi bil rešen kanalizacijski sistem Podrožnika, Tivoli in Šiške.

5. Glavni kolodvor bi ostal v središču mesta in bi se ga dalo z otoknimi peroni zelo ugodno modernizirati.

6. Z odstranitvijo kurilnic iz mesta bi se v kolodvorskem okolju zelo zmanjšala nadloga dima.

7. Z opustitvijo gorenjskega kolodvora bi se pridobila velika površina izvrstnih stavbišče okrog v središču mesta.

8. Železnica bi prihranila na osebnju in materialu pri zatvornicah, kar bi znašalo letno okrog pol milijona Din. Če računamo z današnjo obrestno mero in 14letno amor-

100%
brezmejno
vzdrževalna
mast!

KUNEROL
100% ČISTA MAST IZ KOKOSOVH OREHOV

tizacijsko dobo, bi to nanese kapital 5 milijonov Din.

9. Pridobile bi se ogromne množine gramoz za nove stavbe, ceste itd.

10. Razmere glede železniške nivoletnosti bi se v splošnem le izboljšale.

Nasprotovale pa bi morda kdo z očitki: 1. Poglobitev bi zakrila potnikom lep pogled na mesto, Grad in planine. To pa ne velja, ker ima potnik pogled na Grad in planine le na onem delu, preden prispe vlak v mesto — in to bo pa ostalo. Če se pa v mestu zakrije tujcu pogled na razne planke, požarne zidove itd., bo pa le ugodno. V tujko-prometnem oziru to mnogo več zalegal lepo urejen, moderen kolodvor z lahko orientacijo.

2. Radi poglobitve se bo dim iz lokomotive mnogo neprijetneje občutil kakor pri sedanjem stanju. To je res, a s primernimi opadbi ob progi bi se tudi pred tem našla rešitev.

3. Iz vojaških ozirih bi bilo morda poglobitvi ugovarjati, n. pr. v primeru mobilizacije, plinskih napadov itd. Tu bi bilo baš nasprotno, ker bi se uporabil glavni kolodvor le za tranzit, dočim bi se ostali promet vršil na kolodvoru v Dravljah in D. M. v P. — Plin, v primeru napada bi se pa tudi brez poglobitve enako občutil. Ker pa poglobitev visi proti Ljubljani, bi to bilo v tem oziru ugodno.

Gradbeni stroški

Proračun gradbenih stroškov radi poglobitve je precej točno izvršen, a z močnimi zaokrožitvami navzgor (vsaj za okoli 20%). Težje je sestaviti točne podatke, ki bi bili potrebni za železniške naprave. Delil sem ves proračun na tri dele:

A) Stroški za gradnje in naprave za povečanje in modernizacijo kolodvora. To so stroški za dela, ki jih bo morala železnica upravitelj itak izvesti ali pa jih celo že namerava in ima deloma kredite na razpolago. Skupno 45 milijonov Din.

B) Stroški, ki bi nastali le radi poglobitve in bi jih naj krila deloma železnica in deloma ljubljanska mestna občina. Skupno 51 milijonov Din.

C) Stroški za dela, ki bi bila izključno v korist mestu ali državi. Skupno 11 milijonov Din.

Vsi stroški bi znašali 106 milijonov Din. Če računamo železniške stroške za 100% večje, bi znašali še vedno le 160 milijonov Din. t. j. za več kot polovico manj kakor se je zadrževalo svojčas. Prepričan pa sem, da bi se pri izvršitvi podrobnega načrta, in proračuna izkazalo, da bodo

stroški le okrog 100 milijonov Din.

Od te gradbene svote bi po mojem mnenju odpadlo na mestno občino okrog 40 do 50 milijonov Din. Ta svota je visoka, če pa vpoštevamo, da bi bilo to treba v razdobju 10 do 20 let, nadalje, da bi stal samo naivoz na Dunajski cesti 12 milijonov Din — potem to ni tako strašno in nedosegljivo. Pomisliti je treba, da bo železnica imela velike investicije tudi, če se poglobitev ne izvrši

in bi bilo zelo škoda in morda usodno za mesto, če bi se to sedaj zamudilo. Končno bi bilo treba še vpoštevati, da bi imela železnica tudi velike prihranke kot sem prej navedel, ki bi znašali, amortizirani v približni gradbeni dobi 15 let tudi 5 milijonov Din.

Sklep

Cel studij sem napravil le v najboljšem namenu, da koristim dobri stvari. Prepričan sem, da se bo poglobitev nekoč gotovo izvršila in zelo škoda bi bilo, če bi se nova gradbena dela vsaj v tem smislu ne usmerjala. Danes še ni rešen železniški problem. Vkljub temu, da ta

primarni problem ni rešen, so bili v zadnjem času izdelani razni načrti za gradnje, ki so v neposredni odvisnosti od rešitve železniškega problema.

To so n. pr. regulacijski načrt za severni del Ljubljane, načrti carinarne, kanalizacije, preureditve kolodvora itd. Brez rešitve primarnega problema, pa ni mogoča rešitev načrtov sekundarnega značaja.

Radioprogram

Nečelja, 30. marca.

9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje, p. dr. Roman Tominec. — 10.20: Alfred Inkret: Učna kuncereja. — 11: Koncert Radio-orkestra. — 15: Val. Janhar: Kaj se učimo od čehoslovaškega kmetijstva. — 15.30: Bernstein: »Tate. — 16.30: Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski. — 17: Koncert Radio-orkestra. — 20: Koncert godbe Dravske divizije na pihala, pod vodstvom dr. Josipa Cerina. — 22: Časovna napoved in poročila. — 22.15: Koncert Radio-orkestra. — 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 31. marca.

12.30: Reproducirana glasba. — 13: Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Iz današnjih dnevnikov. — 17.30: Koncert Radio-orkestra. — 18.30: Dr. Stanko Leben: Francoščina. — 19: Zdravstveno predavanje (dr. Petrič). — 19.30: Ga. Orthaber: Angleščina. 20: Prenos iz Budimpešte: »Händel: »Paulus«, oratorij. — 22: Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 1. aprila.

12.30: Reproducirana glasba. — 23: Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Iz današnjih dnevnikov. — 17.30: Koncert Radio-orkestra. — 18.30: Prof. Franc Pengov: Socijalna fizika. — 19: Dr. Valter Bohinec: Promet po svetovnih morjih. — 19.30: Dr. Preobražensky: Ruščina. — 20: Büchner: »Dantonova smrt«, drama (el. nar. gled.). — 20: Časovna napoved in poročila. — 22.15: Koncert Radio-orkestra. — 23: Napoved programa za naslednji dan.

Stavbno gibanje v Ljubljani

Na levi strani Dunajske ceste onkraj Staciona je dozdanih betonski temelji za visokoprilično, enonadstropno hišo jermiškega paznika Fr. Vidmarja. Zidarska dela izvršuje Zidarska zadruga. Poslopje bo toliko v stran od ceste, da ne bo ravno izpostavljeno nadležnemu prahu, ki ga dviga ob suhem vremenu številni avtomobili.

V Levčevi ulici v Rožni dolini si zida domače ognjišče policijski uslužbenec Ivan Vodopivec. Visoki betonski temelji dobi te dni železobetonsko ploščo, na kar se bo zidalo z zidno opeko. Zgradbo poslopja je prevzel inž. Torgno. V tleh bodo drvarnice, v visokem pritličju in v prvem nadstropju pa svetla in zdrava stanovanja.

Na cesti št. V v Rožni dolini je v pritličju sezidana enonadstropna hiša Janka Babnika, uradnika v tobačni tovarni. V pritličju bodo obrtni prostori, v prvem nadstropju pa stanovanja. Zidanje vodi zidarski mojster Valentin Battelino.

Na cesti št. III. v bližini Babnika je do prvega nadstropja zgrajena hiša strojevodje Belica. Stanovanja bodo v visokem pritličju in v prvem nadstropju. Gradnjo poslopja je prevzel zidarski mojster Valentin Battelino.

Na Večni poti je dograjen betonski zid visokoprilično, enonadstropne Gregorčeve hiše, ki jo zida zidarski mojster V. Borec. Z gradbo navedenih hiš se je pričelo v prvi stavbni dobi in bodo še to poletje porabne. Prve hiše, ki so bile sezidane v Rožni dolini, so z majhno izjemo pritlične, danes pa rasejo tamkaj iz tal po večini moderne visokoprilične, enonadstropne stavbe, ker se s takimi hišami večja lepota ljubljanskega mesta.

Dražba kož divjadi

25. in 26. marca 1930 v Ljubljani.

Zaloga blaga je bila srednja, v celnem je bilo 566 lozov. Kvaliteta blaga deloma dobra, večinoma pa slaba, čemur je vzrok letošnja mila zima. Zanimanje je bilo samo za dobro blago, del slabše kvalitete v lisicah in kunah je bil sploh neprodan. Poleg domačih kupcev so bili tudi kupci iz Avstrije, Nemčije in Italije. Posredovalo se je za 170 prodajalcev.

Detajlna prodaja je bila malenkostna. Na dražbi pa so cene notirale sledeče:

Kune zlatice	Din 980—1130
Kune belice	» 800— 900
Kune belice glave	» 1000
Večverice zimske	» 4
Lisice poljske	» 230— 370
Lisice gorske	» 350— 510
Lisice gorske glave	» 700
Jazbeci	» 52— 73
Dihurji	» 150— 185
Podlasice bele	» 50— 56
Podlasice rujavne	» 7— 8
Mačke domače	» 10
Mačke divje	» 160— 170
Vidre	» 850— 900
Volkovi	» 240— 260
Smre	» 15
Zajci domači	» 70
Zajci divji	Din 15.50—16.50

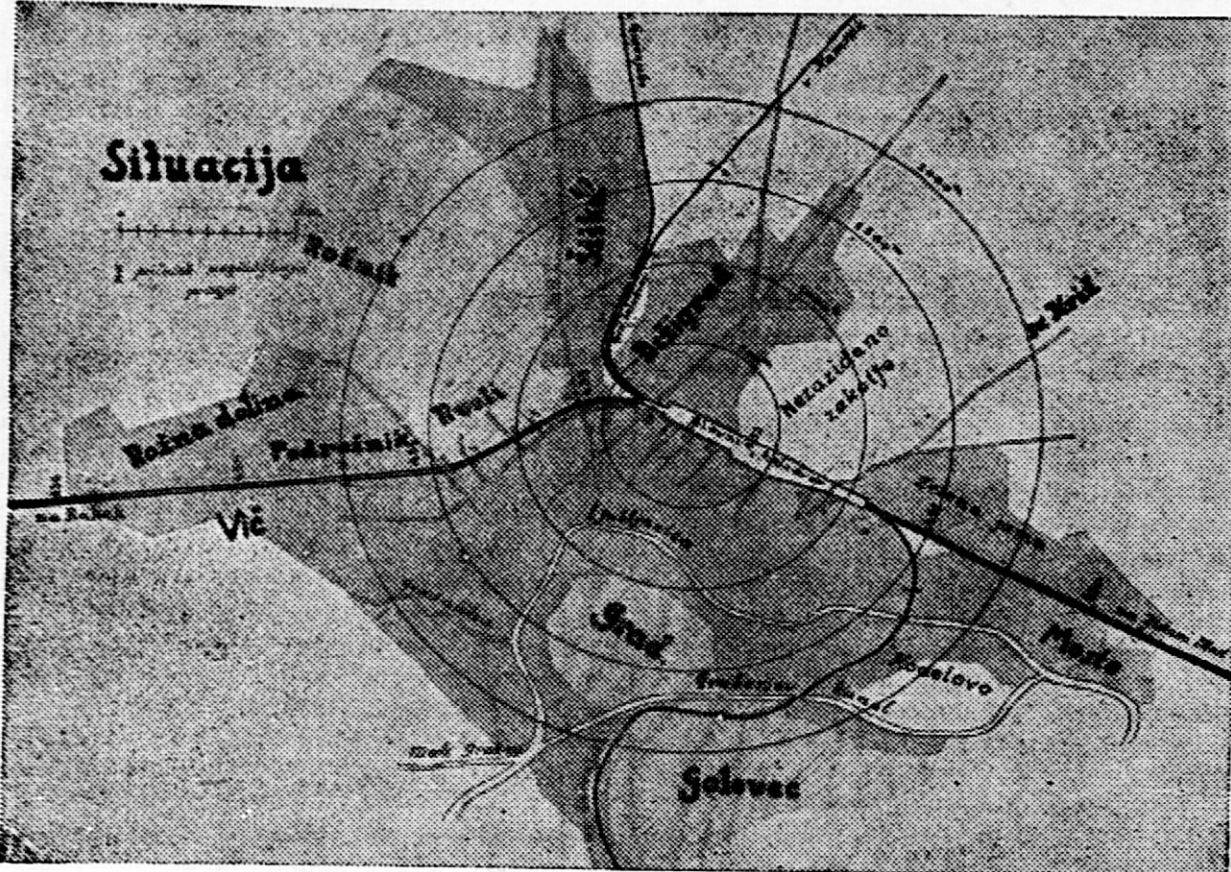
Polhi in krsti, za katere je bilo sploh zelo malo zanimanja Din 2 do 3.

Praktična gospodinja.

— Veste, gospa, s sluzkinjo je križ. Človek nikoli ne ve, koga dobi v hišo. Oni dan so mi priporočili novo sluzkinjo in ko je šla od nas, mi je odnesla šest brisac.

— Ali ste imeli na njih monogram?

— Imela sem jih že, toda bili so iz hotela, kjer smo lani stanovali.

nih prometnih žilah, a je očitno zaostal tam, kjer so stavežene prometne ovire — kjer je dostop otežkočen. Tak zaostanek v rasti je jasno razviden v Bežigradskem okolju, še bolj pa tik za glavnim kolodvorom ob Smartinski cesti. Na tem mestu odreže glavni kolodvor vse prometne žile in posledica je nezazidano zakotje v neposredni bližini centra.

Glavni kolodvor, glavna proga in stranske železniške proge imajo prav idealno lego. Ker pa so v isti višini kakor ceste, je postala železnica neprijetna ovira za promet in za razvoj mesta na severnem delu. To neprijetno stanje se bo čedalje bolj stopnjevalo, vsaj v istem razmerju, kakor bo naraščal cestni promet.

Ker je bil glavni kolodvor zgrajen pred davnimi leti in se ni izpolnjeval v isti meri, kakor je naraščal železniški promet, ki je ogromno narasel radi naknadnega priključka stranskih prog.

so potrebne kolodvorske naprave temeljite preureditve ali pa vsaj povečanja in modernizacije.

Z modernizacijo in razširjenjem se je vedno oddaljšalo, deloma je to tudi ustavila vojna in danes je že precej nujno, da se prične tudi s temi deli. Železniška uprava že pridno dela na tem in letos so tudi že dovoljeni prvi krediti. Zelo škoda ali pa celo usodna za mesto pa bi bilo, če bi se te preureditve kolodvorskih naprav projektirale le z železniškega stališča

in bi se pri tem zanemarile ali pa zamudile vpoštevati zahteve mesta.

Vsa ta dejstva tvorijo v Ljubljani tik železniški problem, ki obstoji: 1. ker se križ železnica z vsemi glavnimi cestnimi prometnimi žilami v enaki višini; 2. ker odreže in zaključuje poldrug kilometer dolg glavni kolodvor in en kilometer dolg Gorenjski kolodvor številne ulice in ceste, kar ima za posledico težko pristopna zakotja; 3. ker je glavni kolodvor sam za sedanji promet je premajhen in je potreben povečanja in modernizacije.

Ta železniški problem se rešuje že trideset let vendar brez vidnega uspeha. Razni strokovnjaki so izdelali ponovno projekte, ki večinoma prelagajo kolodvor in železniški oklep proti severu na Ljubljansko polje.

Tak projekt bi pa od pomembno težkočam radi železnice le delno in začasno,

ker bi bili zametani v podobnem položaju, kakor smo danes mi, ko bi se sčasoma mesto do tja razvilo. Neglede na to, bi bili danes ti projekti izvedljivi le s težkimi denarnimi žrtvami, ker so oni deli sedaj že preveč zazidani. Na rešitev železniškega vprašanja z enostavno poglobitvijo proge in kolodvora v teren se ni mislilo, ker se je zadrževalo, da bi znašali gradbeni stroški 300 do 400 milijonov Din.

V zadnjem času se hoče najti izhod z zgraditvijo nadvoza na Dunajski cesti. Tako lokalna rešitev bi še nekako šla na Dunajski cesti, vprašanje pa je, kako bi bilo to izvedljivo na Gosposvetski cesti in ostalih križiščih, ki so tudi že danes neprijetne ovire. Ker bi se z nadvozom le lokalno odpomoglo, in to le delnim zahtevam železniškega problema

smatram tako reševanje le kot drage provizorije,

ki bi jih morali zaenkrat čez leta zopet odstranjevati.

Vse navedeno uvažujoč sem naziranj, da je mogoče rešiti železniški problem v Ljubljani povsem ugodno le na dva načina: 1. s poglobitvijo železnice in glavnega kolodvora v teren ali pa 2. da se preuredi glav-

zelo zmanjšani in najbrže sploh najmanjši v primeri z rešitvami železniške ankete leta 1919.

Železniška nivoleta stopa v smeri od Most proti Dunajski cesti in nato zopet pada od tam v smeri proti Viču. Nadalje ieži proga pri vstopu v mesto in zopet, ko ga zapuša, na precejšnjih nasipih in kontno laži skoro ves za izkop v poštev prihajajoči del proge v zdravem gramoznem terenu z nizkim stanjem talne vode.

Kako bi se izvršila poglobitev

Predvsem bi se morale iz mesta odstraniti kurilnice, napajalne naprave, skladišča za premog itd. v Zalog, kar je neobhodno potrebno že iz higijenskih ozirih.

Opustil naj bi se gorenjski kolodvor ter s pridobljenim materialom izpolnilo postaja Dravljice, Devica M. v Polju in morda še Vič.

Po teh pripravih bi se lahko pričelo s poglobljanjem. Pričetek poglobljanja na glavni progi bi bil nekako pri koloniji »Šlan in dom« na Viču, odkoder bi padala poglobljena proga s 4% do Gosposvetske ceste. Od tam naprej bi šla poglobitev skoraj vodoravno nekako do Predovčevega Sela. Gorenjska in Kamniška proga bi imeli od Dunajske ceste tja do nove cerkve v Šiški nekaj večji vzpon (40/00, vz. 80/00) kakor sedaj. Dolenjska proga, ki ima danes na priključku vzpon 9 in 13/00, bi imela radi poglobitve mnogo ugodnejši naklon, t. j. okroglo 3/00.

Nastane vprašanje, kako bi se vršil železniški promet med gradnjo? Možna je danes še precej ugodna rešitev. Severno od sedanje proge imamo (izvzemši malo mest) skoro povsod že splanirano zemljo in bi se ta planum lahko uporabil za dva provizorna tira. Posebno ugodno je to v tivolskem odseku, kjer bi se z delno preložitvijo nove proge lahko krivinske razmere še zboljšale. Ker bi se s sedanjega glavnega kolodvora že prej odstranile kurilnice itd. bi bilo tudi tam dovolj prostora za provizorne tira. Seveda bi se moral promet na glavnem kolodvoru razbremeniti kolikor mogoče tudi še s postajami Dravljice in D. M. v Polju.

Ko bi bila sedanja proga na tak način prosta, bi se pričelo z izkopom. Ta izkop naj bi se izvršil z bagri in s transportom izkopanega materiala z malo železnico in žičnicami. Izkopani material bi se lahko deponiral ob železnici na krajih, največ 300 m oddaljenih od proge, kjer je dovolj jam in drugih v poštev prihajajočih zemljišč na razpolago (n. pr. bivše nemško drsališče, kolizejska jama, gramoznice za glavnim kolodvorom, turška jama, za sv. Krištofom, jame v Vodmatu in v Mostah itd. Mnogo pridobljenega gramozu se bo lahko porabilo za gradnje na lico mesta in deloma naj bi se tako deponiral, da bi se lahko kasneje polagoma odprodajal.

Po mojem proračunu bi bilo ikovnatega izkopa okroglo 60.000 m³, gramoznega 1 milijon 150.000 m³ in izkopa v mešanem terenu sedanji nasipi v Vodmatu) 230.000 m³.

Oporni zidovi ob progi naj bi se ne izvršili v celi dolžini, temveč le tam, kjer so neobhodno potrebni. V ostalem naj bi se pustilo, kjer je le mogoče, poglobljeno progo, obdano kar s položnimi pobočji. Ta pobočja naj bi se primerne okrasila z nasadi, tako da bo za potnika v vlaku menjava zelenih plošev in oponih zidov ugodno učinkujoča izprememba. Glavni namen teh pobočij bi pa bil seveda zmanjšanje gradbenih stroškov.

Deloma je celo neobhodno potrebno da se zaenkrat opornih zidov na nekaterih mestih ne izgradi: predvsem tam kjer bo treba sčasoma progo še pomnožiti za enega ali več

Dnevne vesti

— **Kongres slovenskih zdravnikov.** Od 2. do 7. oktobra se bo vršil v Splitu kongres slovenskih zdravnikov, katerega se udeležijo okrog 600 zdravnikov iz slovenskih držav, poleg tega pa tudi iz Grčije in Rumunije. Na Sušaku se je mudil te dni dr. Momčilo Ivković, ki se je domeni z upravo Jadranske plovbe glede parnika, na katerem si bodo udeleženci kongresa ogledali Hrvatske Primorje in Dalmacijo. S Sušaka odpotuje v Split in v Dubrovnik, da se pogodi tudi z Dubrovačko plovbo glede drugega parnika, ki bo udeležencem kongresa na razpolago.

— **Draginjske doklade vpojenih orožnikov.** V odlok ministrskega sveta z dne 8. oktobra 1924, je vstavljen nov člen, ki se glasi: Člen 74. Orožnikom, ki so bili vpojeni po 1. aprilu 1929 kot dnevu, ko je stopila v veljavo uredba o dopolnitvah odredb zakona o orožništvu in zakona o orožniškem pokojniškem skladu, se bo določila višina osebnih draginjskih dokladov po odredbi člena 7. tega odloka, smatrajoč za osnovo osebnih dokladov onega krajevnega draginjskega razreda, v katerega spada po členu 2. tega odloka kraj stalnega vpojenega bivanja in sicer: za narednika I. klase v I. draginjskem razredu 940 Din, v II. razredu 752 Din, v III. razredu 705 Din. Za narednika II. klase in podnarednika v I. draginjskem razredu 679 Din, v II. 582, v III. 523,80 Din, za kaplara in orožnika v I. draginjskem razredu 523,80 Din, v II. 485 Din, v III. 465,00 Din. Tako določene doklade ne morejo biti manjše od za narednika I. klase v I. draginjskem razredu 550, v II. 500, v III. 450 Din, za narednika II. klase, za podnarednika, kaplara in orožnika v I. draginjskem razredu 400, v II. 350, v III. 300 Din. Rodbinam teh vpojenecov pripadajo draginjske doklade po zadnji alinei čl. 7. tega odloka. Ta odredba velja od 1. aprila 1929.

— **Ljubljanski velesejem gradi nova razstavna poslopja.** Ker primanjkuje razstavnega prostora, je velesejska uprava sklenila zgraditi dve novi razstavni poslopji in sicer na vsaki strani ceste, ki vodi od glavnega vhoda proti češkoslovaškemu paviljonu po eno. Ena teh razstavnih zgradb je namenjena našim tekstilnim industrijam, ki se predvidoma udeležijo jubilejnega velesejma v večjem obsegu. Z novimi zgradbami dobi sejmšče popolnoma novo arhitektonsko lice. Načrte je izdelal g. arh. Costaperraria. — **Izdelovanje in prodaja kvasa.** Finančno ministrstvo je dovolilo Mariji Volk-Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6 kupovati v domačih tovarnah kvas v edkih, ga predelavati in pakirati v vršne prodaje v smislu točke 6. člena 115 a. strošarskega pravilnika s tem, da se mora držati vseh določil glede kvasa.

— **Vpokojuje v železniški službi.** V večeršnjem poročilu o vpojenih v železniški službi je treba popraviti rodniško ime dveh vpojenecov in sicer Josip Fenešič (ne Benedik) in Adolf Venier (ne Senjor). Poročilo smo prejeli telefonično iz Beograda in zato ni čuda, da je nastala ta poma.

— **Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani obvešča svoje člane,** da je minister vojske in pomorščine poklical, da raporti, s katerimi prosijo za legitimacijo za značajno vožnjo na državnih železnicah, kakor tudi same legitimacije, niso podvržene državnim taksam. Raporte je naslavljati na pristojnega komandanta vojnih okrogov.

— **Rezervni oficirji se opozarjajo,** da vlagajo raporte za izstavitve legitimacij za trikratno značajno vožnjo po železnicah in ladjah na komando vojnega okroga. Obrazec raporta dolo člani v pisarni Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani. Kongresni trg 1-III.

— **Družabno potovanje v orijent.** Za potovanje, ki ga priredi društvo »Putnik« v Turčijo, Sirijo, Palestino, Egipt in Grčijo 9. aprila, se je prijavilo že mnogo udeležencev. Ker je zanimanje precejšno, se rok za prijavo podaljša do včerajšega 4. aprila. Vse informacije daje društvo »Putnik« v Beogradu in vse njegove podružnice v državi.

— **Vinjete v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem, francoskem in italijanskem jeziku** je izdala uprava Ljubljanskega velesejma. Zamorejo se uporabljati kot zaklopne znamke, nalepljati pa tudi na pisemski papir, katerega s svojo pestrostjo pozivijo. Te prapagandne vinjete so interesno brezplačno na razpolago in naj jih zahtevajo od urada velesejma v Ljubljani.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večina oblačno, da pa padavin ni pričakovati. Včeraj je bilo jasno samo v Splitu, drugod pa deloma oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 14, v Mariboru in Zagrebu 13, v Ljubljani 11,4, v Sarajevu in Skoplju 10, v Beogradu 9 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,9 mm, temperatura je znašala 2,2.

— **Še ene Stradivarjeve gosli.** Zadnjič smo poročali o Stradivarjevih goslih, ki pa niso edine naši državi, kajti v Odzakah so našli te dni še ene. Ciganski primas Aleksander Balasz je čital o Stradivarjevih gosli v Novem Sadu in je temeljito pregledal svoje gosli. Ves presenečen je opazil na notranji strani žig »Antonius Stradivarius Cremonensis faciebat anno 1726«. Poleg tega je opazil monogram A. S. Med obema črkama je krog s križem. Gosli je podaril njegovemu očetu ciganski primas iz Vespina na Madžarskem. Balasz bo dal svoje gosli preiskati. Nekateri izvedenci so jih že pregledali in so prepričani, da gre za pristne Stradivarjeve gosli. Hrubanove gosli v Novem Sadu je pregledal neki Američan, ki se je slučajno mudil v Novem Sadu. Mož je v Chicagu videl pristne Stradivarjeve gosli in je prepričan, da so tudi Hrubanove prave. Ponudil je zanje 1000 dolarjev ter plačano vožnjo za Ameriko in nazaj, če gre Hruban s njim v Ameriko, zahteval pa je 2 odstotno provizijo. Hruban je kupčijo odklonil.

— **Velesejem v Milano in Zagrebu.** Letimatic v podrobne informacije pri »Putniku« Tourist - Office, Ljubljana, Dunajska cesta 1.

— **Vse premoženje zapustila cerkva in humanitarni organizacijam.** V Subotici je te dni umrla vdova zadnjega predvojnega župana Lazara Mamučića, ki je vse svoje imetje zapustila cerkvi in humanitarnim organizacijam. 500.000 je zapustila za zgradbo katoliške kapele na pokopališču s pripombo, da se zanj in za njenega moža pod glavnim oltarjem zgradi grobnica. Frančiškanski cerkvi je zapustila 100.000 dinarjev, 50.000 Din pa bolnici. Obrestj tega denarja naj se vsako leto za Božič izplačujejo revnim bolnikom. 10.000 Din je zapustila mestnim revežem, svojemu slugi 30.000 Din vse pohištvo, sorodnikom pa 150 orolov zemlje.

ŠPORTNIKI

AUTOMOBILISTI

ne pozabite pred nakupom oblatiti ogledati našo izredno veliko izbovo pristnih škotskih vzorcev in izgotovljenih oblek.

Jos. Rojina, Ljubljana

— **Strašna nesreča v Zagrebu.** Včeraj je pri razžiranju vagonov prišel v Zagrebu pod vlak železničar Djuro Rundek. Vlak ga je strahovito razmesaril. Rundek je bil star šele 30 let. Bil je oženjen in oče treh nepreskrbljenih otrok.

— **Če so rodili starokopitni.** 21-letni trgovec Josip Lasslo v Bačkem Monstru se je hotel že davno poročiti z Margaretto Elgecz, hčerko ugledne, a siromašne rodbine. Dekle in fant sta se dobro razumela, poroki so pa nasprotovali zemanovi roditelji, češ, da je dekle preravno in da ne prinese ničesar k hiši. Lasslo je prosil, jokal in grozil, pa ni nič pomagalo. Te dni se je fant vrnil od vojakov. Še enkrat je poskušal svojo srečo, pa je bil ves trud zaman. Videč, da ne gre, je sklenil končati si življenje. V obupu je nesrečno popil polno steklenico lužne raztopine. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je pa kmalu umrl.

— **Zagoreten samomor pančevaškega škega veletrgovca.** V Pančevu je te dni vzbudil veliko pozornost samomor uglednega in splošno znanega veletrgovca Antona Rada. Delavci so ga našli mrtvega v skladišču lesa in so obvestili njegovega bratranca dr. Friderika Rada, ki je solastnik podjetja. Policija je ugotovila, da si je Rada prerezal žile na roki in da gre za samomor. Vzrok samomora je pa zagoreten, kajti pokojnik je živel v najboljših razmerah in slogi z vsemi. Zdi se, da si je končal življenje v trenutku duševne zmedenosti.

— **Bitka s cigani.** V Sremski Mitrovici so se te dni pojavili cigani, ki so hoteli krasti konje. O tem je bila obveščena policija, ki je hotela nadležne goste izgnati. Cigani so so pa uprli in razvili se je pravcata bitka. Streljali so na obeh straneh. V borbi je bila ubita šlehtna ciganska deklica. Končno se je policiji posrečilo cigane ukrotiti in prepelati v zapor.

— **Kakor doznavamo,** je sestavljena žiri (jury) nagradnega tečaja Lux in Vim, ki ga je priredila tri. Jugoslovanske Sunlight d. d. v Zagrebu iz sledečih pisateljev: ga. Zagorka, novmarka in pisateljica. gg. dr. A. Gostiša, kr. javni beležnik, profesor dr. Z. Dorogin, V. Vučkelić, pisatelj, ter D. Keltić od Jugoslovanske Sunlight d. d.

— **Sadjarji!** Zadnjič čas je, da pobrizgate svoje drevice z ARBORINOM. Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

Iz Ljubljane

— **Nečuvčen vandalizem v mestnih nasadih.** Kar počenjajo zadnje čase občinski pomočniki po mestnih nasadih in parkih, presega že vse meje. Uprava mestne vrtnarje je te dni postavila v angleškem parku v Tivoliju po načrtu arhitekta profesorja Plečnika na raznih krajih lične kamnite stebričke, na katere se pritrdijo posebni košči za smeti in odpadke. V četrtek popoldne je stavbna tvrdka Battelino te stebričke vzdala in montirala, včeraj popoldne pa so neznani vandalski pomočniki vse stebričke, ki so stali v še mehkem betonu, porušili iz tal in prevrnili. Včeraj so jih morali nanovo postaviti in zaliti z betonom. Mestna občina trpi precejšno škodo. Ker se divjanje neprestano ponavlja, bodo varnostni organi v bodoče še strožje nadzirali mestne parke in nasade. Tudi policija je obkrožila svojo pomoč. Skrajni čas je že, da stopijo varnostni organi tem brezvestnežem na prste.

— **Velikoprodaja soli v Ljubljani.** Po pogojih, pod katerimi se je za čas od 1. aprila 1930 do 31. marca 1935 oddala velikoprodaja soli v zakup, preneha s 31. marcem 1930 v večini mestih, kjer so prodajna monopolna skladišča (pri nas v Ljubljani), neposredna oddaja soli potom uprave državnih monopolov iz njenih skladišč. Po objavi monopolnega inspektorata v Zagrebu bo zakupnik velikoprodaje s 1. aprilom 1930 odprl za mesto Ljubljana in okraj ljubljanske okolice posebno velikoprodajo soli v Ljubljani, iz katere so dolžni nabavljati potrebne količine soli vsi upravičeni maloprodajalci soli na tem področju. Nabavljanje soli od katerekoli druge strani je kaznjivo.

— **Iz koncerta ge. Pavle Lovšeta.** Imed slovenskih koncertnih poveljcev uživa brez dvoma največji sloves doma in v tujini ga. Pavla Lovšeta. Stvarnik je je obdaril s srebrno čistim glasom, čola pa ji je dala tehno in v svoj svoji dovršenosti. Najbolje pa seže prepoje z največjo lahkoto, njena intonacija pa je neoporečno čista in sigurna. Njeni nastopi doma so v resnici praznik v našem pevskem življenju, v tujini pa je pridobila slovenskim komponistom, njihovim samospevom, pa tudi narodni pesmi zaslužen priznanje. Vse to bo potrdil v polni meri tudi njen letošnji koncert, ki se bo vršil v Ljubljani v Filharmonični dvorani v petek, dne 4. aprila. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjižarni.

— **Društvo »Soča«** vabi nocoj vse svoje člane in prijatelje k Levu, kjer bo nastopil prvi pri nas v Ljubljani dobro znan humorist g. Fran Milčinski, ki bo poskrbel, da bo najbolj čimerni filister postal dobre volje in pozabil na postne težave. Prvotno napovedano predavanje se odloži na poznejši čas. Kdor hoče tedaj preživeti par veselih, zabavnih uric, naj ne zamudi današnjega večera. Začetek kot običajno ob pol 21. zvečer. Vstop prost. Vsi dobrodošli.

— **Lutkovo gledališče na Taboru** uprizar v nedeljo 30. t. m. ob pol 16. pravljico »Snežulčica«. Spored slik: 1. v gozdu, kjer hoče lovec Radomir po nalogu kraljice usmrtiti Snežulčico; 2. 3. in 4. v leseni in kamniti sobi skratov; 5. divotna skalnata krajina (Kraljična mlada v rakvi leži, Snežulčica lepa tu notri trohni); 6. v kraljevski dvorani. Leseno in kamnito sobo ter skalnato krajino v 5. sliki je insceniral in slikal g. Magolič, slikar Narodnega gledališča v Ljubljani. Režira br. Počivavnik.

— **Kolo jugoslovenskih sester** v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor na Cvetno nedeljo dne 13. aprila ob 3. uri z običajnim dnevnim redom v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevy cesti. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Najugodnejši nakup sukna** pri Fr. Novaku, Kongresni trg. Čitajte današnji glas! — **Zadruga sobo - črkoslikarjev.** Pleskarjev in ličarjev naznanja svojim članom, da se obisk razstavo ne vrši, ker je bila ta ista razstava zaradi rabe razstavnih prostorov v druge svrhe predčasno zaključena.

— **Svet slušateljev ljubljanske univerze** opozarja kolege in kolegice, ki bolujejo na tuberkulozi ali kakšni želodčni bolezni, na štipendijska mesta za enomesečno zdravljenje v sanatoriju, ki jih je odločil prejeti g. rektor prof. dr. Dolenc. Prijave do 2. aprila Svetu slušateljev. Natančni podatki so objavljeni v razpisu na deski v avli univerze.

— **Ciril Metodova moška in ženska športerska podružnica** ima svoj občni zbor v sredo dne 2. aprila t. l. ob pol 8. uri zvečer v gostilni pri Zupančiču. Vabljeni so člani in prijatelji naše šolske družbe.

— **Dijaški sestanek Francoskega inštituta** bo v nedeljo 30. t. m. ob 17. v Narodnem domu. Pridite polnoštevilno! — **Zahvala.** Vsem bratskim društvom, narodnemu ženstvu in posameznikom, ki so se me s čestitkami, darili in voščili spomnili ob 25. letnici »Ljubljanskega Zvona« in ob 20. letnici mojega skromnega dela pri društvu, izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo. Izredna in nepričakovana pozornost slovenske javnosti mi je bila v tiho zadoščenje in v bodilo za nadaljno pot.

— **Ljubljanskega Sokola družabni večer** bo danes ob pol 9. zvečer v restavraciji »Zvezda«. Iz prijaznosti sodeluje kvartet Matčarijev: Skalar, Pelan, Završan st. in Završan ml.

— **Omrežje ljubljanskega vodovoda** se stalno širi. Ta teden so polagali vodovodne cevi za hiše, ki so ob železniški progi v bližini tvornice Saturnus. Hiše so last tvornice. Kupila jih je, da je preskrbela svojim uslužbencem in delavcem zdrava in pripravna stanovanja, kar je s socialnega stališča tvornici štet v čast.

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA.

Iz Celja

— **Dežurno lekarniško službo** v Celju ima od danes do včerajših praznikov petka 4. aprila lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— **Gledališki dogodek v Celju.** V sredo dne 2. aprila ob 20. uri zvečer bo gostovala v občinskem mestnem gledališču ljubljanska drama z modernim Paul Reynalovo dramo »Grob neznanega vojaka«. Vstopnice se daje v predprodaji v knjižarni Gorčar & Leskovšek na Kralje Petra cesti.

— **Negodna.** Pri občanu perila je padla v Laškem šlehtna strežnica v laškem kopačcu Justina Grelan tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. Zdravje se v celjski javni bolnici.

Masiranje s Crème Simon je za obraz božanje. Ker ni ne suha ne masna nego popolnoma voljna, naglo prode v znojnice.

CRÈME SIMON

oživilja vrhnji del kože, je napravi voljno in povzdigne naravni lesk vaše polti.

Način uporabe: Razgrnite jo po še mokri koži potem, ko ste napravili toaleto. Masirajte nalahno, da prode v znojnice, potem pa osušite z brizgačo.

PUDER & MILO SIMON - PARIS

Pevski zbor UJU na češkoslovaškem

Prisrčen sprejem v Čs. Budejovicah. — Počastitev spomina češkoslovaških junakov in veljakov.

Čes. Budejovice, 27. marca.

Nemirni, vroči, z duhom že na češkoslovaškem, s telesom še v deževni Ljubljani, smo se včeraj popoldne poslovili od dobrih prijateljev našega pevskega zbora na ljubljanskem kolodvoru. Razmestili smo se sploščka, kakor se je pač v enem samem vagonu dalo. In to je za 83 ljudi težka reč. No, kmalu pa smo okupirali še sosedni vagon in sedaj smo šele svobodno dišali. Mimo nas je švigalo Celje, Pragersko, v Mariboru smo se ozrli še enkrat nazaj, a v Grazu je izšla še prva številka glasila pevskega zbora »Regare kvakvake«, sicer le v enem eksemplarju pod redakcijo treh silno neodgovornih urednikov, toda s silno odgovorno vsebino, primerno razpoloženju na Kogojev »Vrabc« in Lajov čve »Zabac« spominjajočega zbora. Po 15urni gladki vožnji pa je izšla za sedaj zadnja slavnostna, po številu menda šesta številka ob prestopu na češkoslovaška tla, v Korsem Dvořistu. Ob 2. ponoči so nam tu na meji podili naši gostitelji še sijajen dokaz krepke organiziranega našega potovanja po Češkoslovaškem. Vsi člani pev. zbora so prejeli lične knjižice s točnim programom našega bivanja v Čs. Budejovicah in opism mesta v slov. jeziku. Ob 3. ponoči pa so nas tu na kolodvoru pričakovali zastopniki podružnice češkoslovaške-jugoslov. Lige, zastopniki učit. organizacij, pev. društva »Foerster«, »Hlahol«, Mestne Cirilske Jednote in I. pešpolka Mistra Jana Husa. Oficijselnega sprejema ob tej uri ni bilo. Priljago so nam uslužni vojaši odnesli v Žižkovo kasarno, nekateri pa smo šli preko ceste v odlično urejeni Hotel Imperial. Na kolodvoru je bil sam poveljnik g. polkovnik Klubal z drugimi oficirji, preds. Češkoslov. Jugosl. Lige dr. Josef Beran itd.

Naši ljudje so hiteli spat. Polkova komanda jim je nudila čvrste, čiste postelje, mlo, jutraj pa veselo budnico. Ob 9. uri smo bili na dvorišču kasarne že vsi, čili in zdravi, zbrani. Ob pol 10. uri nas je v oficirski jedilnici z zajutrkom pogostila komanda polka. Polkovnik g. Klubal, komandant najstarejšega in najslavnejšega češkoslovaškega polka je nazdravil naši pesmi, naši armadi, naši državi, za njim je govoril zastopnik solstva in učiteljstva g. Fr. Svčina in kot tretji naš rojak v imenu Češkoslovaško-jugoslovanske Lige prof. g. Vuga. Spominjal se je zlasti poseta ljubljanske Glasbene Matice in nepozabnega vtisa nje-

nega tukajšnjega koncerta, ki je zagotovil vsem jugoslovaškim pevcem materijalni in moralni uspeh. Odgovoril je poverjenik UJU g. Andrej Skulj v živih, jednatih besedah ter izrazil ž njimi buren aplavz. Govornik je omenil velike zasluge prezidenta Masaryka, ki spajajo v hvaležnosti za njegovo osvobodilno delo oba naroda, pozdravil bratsko češkoslovaško armado, češkoslov. učiteljstvo ter posebej še gostoljubnega komandanta I. polka Jana Husa g. Klubala. Zastopniki pev. zbora so nato gostitelju, polkovniku g. Klubalu izročili diplomno častnega članstva pev. zbora in krasen album naših pokrajinskih slik.

Zajutroka se je udeležilo zelo mnogo odličnega mestnega občinstva, zastopniki Hlahola, Foersterja, delegati učiteljskih organizacij, dame in gospodje itd. V stranskem prostoru je sviral polkovni orkester češke in jugoslovaške skladbe. Takoj nato je naš pevski zbor po poverjeniku A. Skulju položil venec pred spomenik padlih junakov pri Zborovu. Krasna, svečana parada polka, godba, slavnosten nagovor generala g. Kopala, nagovor g. Skulja, vse to nam ostane neizbrisno v spominu. Venec smo položili tudi pred spomenik velikega junaka polkovnika J. J. Šveca ter pred spomenik češkoslovaškega Strossmayerja škofa Jana Valeriana Jirsika.

Spremljali so nas vsi pot polkovi oficirji, gospa Duniewicz, podpredsednica Lige, dr. Josef Beran itd. Skupni obed v Besedi.

Vreme pomladansko muhasto, zdaj solnce, zdaj snežinke, burja, hladno, a vsi smo židane volje, kajti vse gre, kakor ne more lepše in boljše. Dvorana razprodana, interes občinstva silno močan, ker je zbor v sijajni formi, bo koncert moral imeti najlepši umetniški uspeh.

Popoldne je poset tovarne za svinčnike »Narodni podnik« in ogled mesta. V Čs. Budejovicah se čutimo, kakor v posetih pri najbolj prisrčnih sorodnikih. Tukajšnji listi posvečajo posetu in komponistom koncertnega programa pev. zbora UJU občo pozornost.

Pevski zbor spremljajo na turneji poverjenik UJU g. Andrej Skulj, podpisani, komponist in pianist g. Janko Ravnik z gospo, konservatoristka dr. Mezetova kot solistka, g. P. Sivice, g. Heri Svetel in komponist inž. g. Fr. Dugan iz Zagreba. — 8.

Sport

Vzrok krize in demisije odbornikov LNP.

Kakor poroča današnje »Jutro«, je nastala v nogometnem forumu Slovenije kriza kot neposredni povod demisije 11 odbornikov, ki so podali ostavko na svoje funkcije v LNP. Odstopila sta tudi podsvetni odbornik dr. Gruđen ki je podal separatno izjavo, češ, da se s sedanjim upravo LNP že od početka ni strinjal, ker ni imel zaupanja v njeno redno in objektivno poslovanje, in pa član kazenskega odbora Bergant.

LNP je torej v krizi. Zanimali smo se, kaj je bil povod demisiji in zvedeli od enega odstopajočih odbornikov sledeče: Upravni odbor LNP je bil dejansko že dolgo v krizi, vendar pa se je splošno mislilo, da se bodo razmere zboljšale. Toda to upanje se ni izpolnilo, kajti LNP je kazal čedalje manj umevanja za razvoj in sanojšo prilik, najbolj pa je onemogočal vsako njegovo uspešno delovanje sam predsednik. Dogodki na zadnjih sejah upravnega, zlasti pa poslovnega odbora, kjer je prišlo do ostrih nasprotov in nesoglasij in kjer je moral predsednik poslovnega odbora gosp. Lukežič sejo predčasno zaključiti, so jasno pokazali, da vladajo v LNP nevdružne razmere. Tako derutno stanje je vladalo tudi na igriščih, kjer LNP ni hotel ali ni mogel vzdržati reda.

V interesu nogometnega sporta bi bilo, da se razmere v LNP zadovoljivo uredijo in da pridejo po glavni skupščini, ki jo mora LNP v smislu pravil sklicati, v upravo LNP sportniki z vsestransko avtoriteto.

— **Tenis-sektija S. K. Ilija** ponovno sporoča vsem svojim članom in ostalim interesentom, da je rok za prijavo radi delovite tenis ur do 31. marca, ter se bo po tem terminu došle prijave moglo upoštevati le še v okvirju event. prostih ur. V prijavih je navesti dneve in ure, katere se

ima na razpolago oz. želi, kar se bo po možnosti upoštevalo. Člani-dijaki vživajo letos enake ugodnosti, kakor prošlo leto. Tenis-prostori na Koslerjevem vrtu so že na novo posuti in se prirejajo, ter bodo pri ugodnem vremenu že začetkom aprila vporabni za igranje. Prijave, bodisi posamezne ali v skupinah po 4—5 oseb je vposlati na tajnika sekcije g. Lado Zajca, Tavčarjeva ulica 2/L. Takoj začetkom aprila prejmejo vsi prijavitelji obvestila, glede dodelitve ur in ostalih določil tenis sekcije.

— **Prvak LHP-a SK Mura** v Ljubljani. V nedeljo popoldne nastopi v prvenstveni tekmi proti Iiliji prvak Ljubljanskega hazenskega podsvetja SK Mura. Za gostovanje Mure, ki slovi kot ena najboljših družin v naši državi, je vladalo v Ljubljani vedno veliko zanimanje. Vse dosedanje tekme so privabile na igrišče za naše razmere izredno številno publiko. Tudi za nadeljsko tekmo, ki bo za vrstni red klubov v pomladni prvenstveni sezoni odločilne važnosti, vladajo največje zanimanje. Ljubiteljem hazene bo nudilo to srečanje nedvomno izreden sportni užitek. Obe družini nastopita v najboljših postavah, kar obeta zanimivo in napeto borbo. Z večjimi izideli na uspeh gre v boju seveda Mura, ki razpolaga s staro rutinirano družino, na čelu katere je internacionalna vratarica Clmpermanova. Vendar pa njeno stališče ne bo tako lahkota, kajti mlada ambiciozna družina Iilije je od lani toliko napredovala, da je zmogla Muri prav resno ogroziti njeno zmago. Mlade Iilijanke so danes tehnično znatno pred ostanki družinami Slovenije. Manjka jim samo še potrebna rutina, katere je za uspešne nastope neobhodno potrebna. Tekma se vrši na igrišču Iilije popoldne ob 17. V predgri nastopi kombinirano moštvo Iilije proti SK Korotanu v prijateljski nogometni tekmi.

Ustrezeno.

— Pazi, da nikoli ne zvem, da me varaš.

— Prišejem, da bom dobro pazil.

— Delo.

— Koliko uradnikov dela v vaši pisarni?

— Koliko jih dela? Približno polovica.

— Klepetulja.

— S svojo staro že ves teden ne govorim.

— Kaj je milostiva odpotovala?

— Kaj še! V besedo ji nočem posegati.

K jubilejni razstavi S. Magoliča

Slikar je postal na originalen način. — Narava mu je edina učiteljica.
Jubilantovo delo in zasluge na drugih poljih.

Ljubljana, 29. marca.

Kje bi ga drugje iskal nego v Jakopičevem paviljonu tik pred razstavo. Ko sem vstopil, se je ravno ježal na drog, na žeblice in ne vem na kaj še vse. 70 let bi mu ne prisodil, tako živahno so mu kretanje, tako mladeniško vrtil v roki cigareto in tako živo se mu svetijo oči. Te njegove oči pričajo,

jo, da ljubi naravo, da je slikar, vse drugo pa, da je mož dela, resen, vreden, vztrajen in človek bogatih izkušenj. Včasih med pogovorom, ko se zasmeje, je s svojo bradico kakor Faun.

Kako je začel

Sreko Magolič je samouk, zato sem ga s posebno radovednostjo vprašal najprej, kako je začel z »malarijo«. In povod, da je poskusil s čopičem in barvami, je bil res dokaj nenavaden.

V nekdanji kavarni Valvazor, sedanjosti Stritarjevi kavarni na Sv. Petra cesti, smo imeli stalno kvartopirsko omizje, je pripovedoval jubilar, in nekega dne sem oskubil nekega Giontinijevga komija. Ker ni imel denarja, mi je zastavil — oljnat barve. Nekaj časa sem jih hranil, potem sem pa jel premišljevati, kako bi jih uporabil. Že v šoli sem bil dober risar in kupil sem si čopič ter začel slikati. To je bilo 1. 1876. Odtlej sem dobil veliko veselje do slikanja. Šel sem takoj v naravo. Nikogar nisem imel, ki bi mi pokazal, kako se riea slikati z oljnatimi barvami. Slikar Grille mi ni hotel nič povedati o tej »kunštvu«. Kupil sem si nemško knjigo, ki je uvajala v slikanje z oljem in tako sem premagil začetništvo. Akademik torej nisem, niti se ne morem ponašati z imeni slavnih učiteljev mojstrov, ki bi me bili po svojih atelejih vzgajali za umetnost. Šel sem in še hodim v šolo večne mojsterice vseh mojstrov — v šolo matere narave. Ona mi je še danes edini učitelj in vodnik. V naravi najdem vse, česar mi življenje sicer ne privoščil, uteho, nade, pogum, ljubezen.

L. 1880 sem prodal svojo prvo sliko »Motiv z Golovca«. To mi je bilo v vzpodbudo, da sem slikal še z večjim veseljem in sem se lotil resnega študiranja, opazovanja in eksperimentiranja.

Potovanja in razstave

Pozneje sem obiskoval vse večje umetnostne razstave po Italiji, Švici in Nemčiji. Natančno sem proučeval dela mojstrov in to je bila moja akademija. Pred vojno sem uspešno razstavljal v Jakopičevem paviljonu pa tudi v Beogradu in v Sofiji. L. 1926 sva s sinom priredila veliko razstavo, od tega leta se mi je pa nabralo zopet slik za novo razstavo, katero otvorim v nedeljo. Slikanje mi je postala notranja potreba in tolažba v težkih dneh. Najbolj zadovoljen in srečen sem, kadar sedim v senci košatega drevja pred stolom ter mi brne okoli žuželke in živgole ptički v vejevju. Zato slikam le pokrajine.

Po še to me je posebno zanimalo, kaj vzame čas za slikanje, ko je vendar vsi dan zaposlen kot ravnatelj v Zadrugi tiskarni.

— Slikam navadno ob prostem času, ob

nedeljah in praznikih. Poleti pa v zgodnjih urah ob zori in ker je dan dolg tudi, po delu od mraka. Kar na kolo sedem in se odpeljem v naravo. Seboj vzamem stojalo in samo 4 barve. Kakor videti imam tudi tem svojo metodo. Več let sem eksperimentiral, preden sem spoznal, katere barve se kemično pravilno spajajo, toda »pogruntale« sem le najenostavnejšo metodo. Pokrajinsko sliko napravim preje nego jo fotografira neroden amater.

Policajevi škornji

Ko sem ga vprašal, če se ve kaj spominjati iz svoje prve mladosti, mi je povedal, da je hodil najraje na Grad na stare šanice škornjone loviti in jih prodajati starim ženicam po dva krajcarja, da so jih namakale v olju, ker tako olje vsako rano takoj zaceli. »To je bilo takrat, ko so na Gradu lrpavca obesili,« je pripomnil. Nato pa mi je začel pripovedovati, ako je nekoč v Krakovem, tam pod kostanji, nasproti Planinškovi hiši, ki že davno več ne stoji, izmaknil mestnemu policiju, pokojnemu Sterniši napol »zbiksane« škornje, pa ga je zato policaj še celo pohvalil in mu prerokoval lepo bodočnost.

— To je bilo pa tako — je nadaljeval. — Policaj Sterniša je stanoval v Planinškovi hiši in je vsako toplejšo jutro prihajal v copatah in spodnjih hlačah in srjaci ter pokrit s širokokrajnim slammikom čez cesto h Gradaščici pod kostanje svoje škornje »biksati«. (Takrat policiji še niso bili uniformirani). »Nekega jutra pa mu je bilo med snaženjem škorenj nenadoma treba čez cesto domov. Škornje je seveda pustil kar pod kostanji. To priložnost sem izrabil in mu v odsotnosti izmaknil škornje, jih nesel h Gradaščici, tam do vrha napolnil z mokrim peskom ter jih skril pod mostom.

— No in potem —?

— Ko se je Sterniša vrnil in pogrešil škornje, je na vse pretege rentalil in v vseh kulturnih jezikih preklinjal krakovske barabe. Tedaj pa sem se mu približal in ga prav hinavsko ponižno vprašal: »Uni pa gvišn škorne bjeja.« Jest sm pa iz une stran Gradaščice videl, ke jh je en meščan poba, glih tku velik, kot sm jest, tlela pubrau, pa jh je nesu kela pud must. Policaj Sterniša se je naglo splazil pod most, pobral s peskom napolnjene škornje in jih odnesel nazaj pod kostanje, da jih izprazni in očisti. »No, a sa jh dubl.« sem ga zopet ponižno vprašal, ko je prisiphal po bregu do mene. — »Dubu, dubu, ampak če dubim tistega falota, ke je ta lumparija naredu, mu um pa tudi kar vrat zaviju, ket grabce. Ti pa se židen, ke s m puvedu. Fantek, le tku pridn zmeri ustan, pa se t nau nkol slab gudil. Še velik guspud boš lohka ratu, ke s tku brihtn videt.«

Iz Magoličevega življenja

No, pokojni policaj Sterniša mi je prerokoval resnico. Magoliču se doslej še ni prav slabo godilo. Trše prijeme usode je navadno kar z dovipji ublažil.

Po ljudskošolskih »študijah« se je lotil tiskarstva. Izučil se je za črkostavca v R. Miličevi tiskarni na Starem trgu v Ljubljani. Kot odlična moč v svojem poklicu ni bil nikdar brez posla, dasi so bili po okupaciji Bosne (1878—1880) za tiskarje tako slabi časi, da so brezposelni pomočniki ustanovili »Radetzkyverein« za takratnim Radetzkyjevim spomenikom v »Zvezdi«, kajti bilo jih je v Ljubljani nad polovico nezaposlenih.

Magolič je služboval v Ljubljani v raznih tiskarnah. Leta 1880 pa je vstopil v »Narodno tiskarno«, ki je bila takrat v Kirbiševi hiši poleg pogorelega gledališča (sedaj »Kino Matica«) ter bil po kratkem času imenovan za tehničnega vodjo. V »Narodni tiskarni« je ostal Magolič do l. 1890, ko mu je Dragotin Hribar poveril ureditev tiskarne v Celju in ga nastavil tam za vodjo.

V Celju pa tisti časi niso bili za Slovence, zlasti za takozvane kranjske Slovence medeni. O teh bi vedel Magolič za peti marsikatero pesem. Toda to ne spada sem.

Po Magoličevem prihodu v Celje se je takoj ustanovil »Sokol« in on je prevzel v družbi z dr. Dragot. Treotom pouk telovadbe, kajti bil je tudi v Ljubljani mnogo

let predelovalec »Sokola«. Burni časi v Celju pa so mu po nekoliko letih začeli presedati, zato je prevzel mesto tehničnega vodje tiskarne Maravič v Zagrebu. Nedisipliniranost hrvatskih tiskarskih pomočnikov v tedanjih časih reda vajenemu Magoliču ni ugajala, zato je sprejel ponudbo mu enako mesto v veliki tiskarni Stefana Tietzeja v Ustju nad Labo na severnem Čerkem. Magolič je bil namreč v tiskarskih krogih znan daleč preko mej Avstro-Ogrske po svojih tehničnih publikacijah: »Technisches Jahrbuch für Buch und Kunst-druck«, ki so bila na velikih grafičnih razstavah v Pragi, Amsterdamu in Plovdivu odlikovane s prvimi odlikami.

Dobra mesta so mu bila tedaj na razpolago. Ko pa je Dragotin Hribar dosegel tiskarskiško koncesijo za Ljubljano in zopet ponudil Magoliču uredbo nove tiskarne in nje vodstvo, ponudbe ni odklonil, kajti ljubezen do domače grude ga je po 13 letih privredila zopet nazaj v domovino.

Od leta 1903 pa do danes deluje v Združeni tiskarni. Menjavali so se le lastniki. Od svojega 16. leta se bavi poleg svojega poklica tudi z drugimi recimo športi. Urejal je že tri humoristične liste: »Škrat«, »Rogač« in »Jež«. Spisal nešteto humoresk, satir, kupletov in pesmi pod različnimi psevdonimi. Vse to pa večinoma v večernih in nočnih prostih urah. Ves dnevni prosti čas pa je posvetil slikarstvu. Brez mojstra, brez akademije, le ljubezen do lepote narave ga je dvignila visoko nad povprečne likovne umetnike.

Magolič še sedaj v visoki starosti ne ljubi počitka. Življenje ga ni izžrlo. Čil in zdrav ustvarja z mladeniškim ognjem še danes. Slike njegove niso diletantske, a tudi akademske pile ne najdeš na njih. Duša mu jih narekuje in pot v slehem dušo se jim odpre nehoti. Kakor seže narodna pesem v dušo naroda, tako vpliva jo Magoličeve slike na dušo gledalca.

Ob njegovi 70 letnici mu čestitamo in želimo tudi sedanjim njegovi razstavi čim več uspeha.

V družbi.

— Jaz povem vedno to, kar mislim.
— Zato ste tako molčeči.

Dežela, kjer vladajo tašče.

Na Sumatri je kraljevina, kjer imajo vso oblast v hiši tašče in pratašče

V tolažbo mnogim ubogim, zasmehovanim in osorovanim taščam hočemo povedati nekaj o idealnem kraju, kjer je se zdaj pravi raj tašč, kjer ne velja očetovsko, temveč materinsko pravo. Žal pa moramo takoj nekoliko prikratkati one, ki bi takoj navdušeno pohitele v čarobno deželo, kjer nihče ne zbija bolj ali manj posređenih dovipov na račun ubogih žen, ki same dovolj trpe s tem, da spada njihova mladost v preteklost. Ta rajska dežela je namreč predaleč — leži v zapadnem delu velikega otoka Sumatre in je znana pod imenom kraljevina Menang Karban. Razmere v tej krajini so sploh nekaj posebnega. Med prebivalstvom, katerega je nekaj nad polmilion, vlada pravi komunizem, izveden tako spretno in posrečeno, da po pravici vzbuja občudovanje. Za tašče je pa ta koteč sveta idealna dežela, pravi raj na zemlji.

Iz pristanišča Padanga vodi pot skozi divje, romantične gorske kotline, za katerimi se odpira prekrasna vulkanična gorska pokrajina. Na desni in levi strani ceste se tišče pod kokosovimi palmami in tropičnim sadnim drevjem velike lesene hiše, pestro in umetno okrašene. To so bivališča Malajcev, utrjena in zelo prostorna. Vsaka hiša je podobna ulju, toliko moških in žensk vseh starosti prebiva v nji. Vsi pa izvirajo od iste babice, prababice ali pramatere. Potomstvo z očetove strani nima prav nobene pomena, kajti družabni red se v tej prečudni deželi ne ravna po očetovskem temveč po materinskem pravu.

Po običajih, ki vladajo med prebivalci kraljevine Menang Karban, se podeduje premoženje, oblast in družabni položaj samo po materini strani. Če to dobro premislino, pridemo do zaključka, da ni tako krivično, kakor se zdi, kajti že rimsko pravo je poznalo izrek »mater semper certa, pater incertus« (mati je vedno nesporna, oče pa sporen). Materinsko pravo nahajamo še zdaj pri mnogih narodih starega in novega sveta, kjer kultura še ni tako visoko razvita, kakor pri nas. Staroveški pisatelji pogosto omenjajo kraje, kjer so imele žene vse pravice, katere pripadajo drugod

Dobro jutro

polepša Vas

ELIDA

CRÈME DE CHAQUE HEURE

neobhodno potrebna vsaki dami. Koža jo takoj upija. Osvežuje in daje koži barvo alabastra. Ona je zmeraj nevidljiva, deluje vedno.

Vzemite jo vsako uro — ona je tajnost lepote.

Se ne svetite, ne mačkate

Krema medlo prirodne barve

nikomur zapustiti, temveč ga lanko samo pedari. Telesno in duševno so prebivalci kraljevine Menang Karba enaki vsem drugim Malajcem. So pa odločno bolj značajni in samozavestni kakor drugi prebivalci otoka. Med njimi ni zločincev, ne beračev. Čul ne poznajo ne zavisti, ne sovraštva. Žal pa ni nikjer na svetu ljudi, ki bi se tako bahi dela. To velja posebno za moške, ki se prav nič ne sramujejo hoditi s solničnikom kraj žen, nosečih težka bremena.

Ta raj tašč ima torej tudi svoje senčne strani in žene si morajo zaslužiti ugoden položaj s težkim delom. Take družabne razmere so seveda mogoče samo v deželi, kjer so klimatični pogoji tako sitajni in kjer nudi narava sama človeku vsega v izobilju. Vendar se pa lahko mnoge zanimčevane in zasmehovane tašče tolažijo, da ta raj na svetu sploh obstoja.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Praktičen skopuh.

Bogat skopuh je težko zbolet. Prijatelj mu je svetoval, naj pokliče zdravnika.

— Kaj šel se je branil skopuh. — Saj dobro vem vse, kaj mi je potrebno, čeprav nisem klical zdravnika.

— Kako moreš vedeti to? se je začudil prijatelj.

— Prav lahko. Moj sosed ima isto bolezen, kakor jaz in ko pride zdravnik k njemu, slišim skozi steno vse, kar mu svetuje. Čemu bi ga torej klical?

Pierre l'Ermitte Zenobia se dolgočasi

Sem nižji uradnik v notranjem ministrstvu za mesečnih 500 frankov. Da nimam neznatne rente, bi živel slabo, tako pa že gre. Sem star samec in letošnje počitnice sem preživel v N. Vrnil sem se s služkinjo, po kateri sem že dolgo hrepenel. Moj biser je star 32 let, rad ima mirno domače ognjišče brez psov in otrok, kjer hodi kuharica sama na trg.

Končno imam torej služkinjo! Bodočnost se mi je zdela posuta z rožicami. V duhu sem že videl ob osmih zjutraj na mizi belo kavo in svež rožiček. Opoldne me čaka dobro kosilo, zvečer pa... Hoj, zvečer! Juha, tri mehko kuhana jajca, čaj z rumom, novine, pipa dobrega tobaka... To vam je življenje!

Da, vse lepo, toda koncem tedna se mi zdi, da Zenobia — tako je namreč ime moji služkinji — nekaj ni prav. Ker bi je ne hotel izgubiti, sem ji dejal v nedeljo po maši s sladkim glasom: Zenobia, kaj vas tare?

— Dolgočasim se. Ko sem se vračala iz cerkve, sem videla dekleta iz našega kraja, ki služijo tu. Drevi poj-

dejo v kino... Jaz pa...

— Samo to? Ljuba moja Zenobia, vsako nedeljo vam dam denar za vstopnico.

Zenobia se smehljaj. Oh! Ta njen smehljaj! Rešen sem.

Toda ne za dolgo.

Cez dva tedna je Zenobia otožna. — Kaj vam je, Zenobia?

— Že zopet se dolgočasim.

— A kino?

— Sita sem ga. Solze mi zalivajo oči od gledanja. Gospodariji mojih rojakin so velikodušnejši. V gledališče lahko hodijo, jaz pa ne morem.

— Dobro, Zenobia. Tudi vi boste lahko hodili v gledališče.

In Zenobia je bila zopet dobre volje. Dva tedna je bilo vse dobro. Toda nekega jutra je bil njen obraz zopet kisel.

— Zenobia, ali vas kaj boli?

— Ne. Samo ponižano se čutim.

— Kdo vas pa ponižuje?

— Vi.

— Jaz?

— Da. Dovoljujete mi hoditi v gledališče, toda v kakšni obleki! Nimam kaj obleči in parfumiram se s tako grdobijo, da si tišče moji sosede v gledališču nosove.

— Zenobia, kupim vam eksotičnega porjuma.

— Že prav, toda to mi ne nadomesti kožuho.

— Kupim vam kožuho. Kaj pravim kupim, takoj vam ga dam.

In poiskal sem v omari lisičjo boe ene, mojih prababic, vredno več stotakov.

Zadovoljno me je pogledala.

— Za gledališče bi raje kaj preprostejšega.

Se enkrat sem pobrskal po omari in potegnil iz nje kožuho, katerega je nosila moja prababica.

— No, o tem me bodo mogli trditi, da so ga šivali zajčki. — Je dejala Zenobia in zadovoljno pogladila mehko kožuho.

— Ne, saj je že nad sto let v rodbini.

Tako sem že tretjič zadržal služkinjo.

Učinek kožuha je bil velik, samo trajal ni dolgo.

Zenobia je postala že zopet otožna. Vprašal sem jo, kaj ji je.

— Hudo mi je pri srcu. Kaj mislite, da je prijetno biti služkinja?

— Molčite, saj ste srečnejši od mene.

— Mislite dan za dnem na to, da te čaka bolnica, če se ti kaj pripeti...

— Ne, če zbolite, ostanete doma in zdravnik pride na dom.

— Ne verjemam. Ah, če bi imela vsaj skromne stalne dohodke!

— Bi ostali pri meni v službi?

— Seveda bi. To bi bila gosposka služba, svobodna služba.

— Ne pozabite, Zenobia, da moram tudi jaz služiti drugim ljudem. Pa če že mora biti, boste imeli tudi stalne dohodke.

— Koliko pa?

— Dvanajststo. Več vam ne morem dati.

— Plača seveda ni všteta.

— No, pa naj bo, poleg plače še dvanajststo letno.

Sla je sicer dobra petina moje rente, toda ostala mi je služkinja in to je bilo glavno.

Kaj šel! Čez teden dni je Zenobia že zopet pretakala solze.

— Kaj vam pa je že zopet, Zenobia? Saj imate vsega dovolj.

— Ne, ničesar nimam.

In ko sem jo presenečeno pogledal, je iztegnila roko in vzkliznila:

— Eh, vi mislite, da služinčad nima srca! Pa se motite. Tudi jaz imam srce

in omožiti se hočem. Dve moji rojakinji sta našli ženina in ta mesec sta se omožili. Vi pa živite kakor volk, nikogar ne sprejemate. Pri vas se res ne morem seznaniti z nobenim fantom.

Mislil sem, da sem ob služkinjo. Zatisnil sem za hip oči, da bi junaško doprinesel žrtev, s katero bi privezal služkinjo za vedno na svoj dom.

— Zenobia, omožiti se hočete torej?

— Seveda se hočem.

— Ste si že izbrali fanta?

— Žal še ne.

— No torej, — sem zajecjal, — ali bi vzeli mene?

Ozrla se je name, ocenila me je z tega novega vidika in odgovorila mirno:

— Če ni drugače, pa naj bo.

Bil sem rešen. Stalo me je mnogo, pa bo vsaj bolazni konec.

Toda tudi to pot sem se zmotil. Čez teden dni sem se vrnil iz službe in našel Zenobio ihtečo v naslanjaču. Ko sem jo vprašal, zakaj se cimeri, me je obšla — zdaj tehtla že 83 kg — in vzkliznila:

— Možiček, še nekaj mi manjka!

— Kaj pa?

— Služkinja!

Elegantni svet

si nabavlja potrebna oblačila le pri tordki

Apartne pomladne novosti za obleke, površnike, trenchcoate itd. Dežni plašči, perilo in drugi modni predmeti

Dražo Schwab, Ljubljana, Doornij trž 3

Bivši ruski častnik o kapitulaciji Przemysla

Zadnji trenutki trdnjave. — Posadka je štela 9 generalov, 2500 oficirjev in 120.000 vojakov.

Poročali smo že, da je minilo te dni 15 let, odkar je padla največja avstrijska trdnjava Przemysl, ki je igrala v svetovni vojni zelo važno vlogo. Ruski častnik brzojavne čete A. Belmin, ki se je udeležil obleganja Przemysla, opisuje v »Poslednjih Novostih« zelo slikovito zadnje trenutke trdnjave. Belmin pripoveduje, kako je pred kapitulacijo Przemysla, ko Rusi še niso vedeli, da je general Kusmanek sklenil izročiti jim trdnjavo, utrujen zaspal ob brzojavnem aparatu. Nekako ob 6. zjutraj se je pa nenadoma prebudil. Vse štabno poslopje se je streslo, kakor da je nastal močan potres. Malo je manjkalo, da ni padel s postelje. Začulo se je več močnih detonacij v daljavi. Prvi hip Rusi niso vedeli, kaj se godi, kmalu so pa spoznali, da poganjajo Avstriji v zrak poslednje utrdbe Przemysla.

Veseli in zadovoljni smo se zbrali častniki in vojniki brzojavne čete okrog dveh brzojavnih aparatov, ki sta vezala štab armade s štabom 28. in 29. armadnega zbora kot sestavnega dela oblegajoče armade, — pripoveduje Belmin. Po brzojavu je prišla radostna vest, da sovršnik res razstreljuje svoje utrdbe, ker je spoznal, da trdnjave ne more več braniti. Prejšnjo noč so Avstriji obupno bombardirali naše postojanke in izstrelili nad 100.000 granat in šrapnelov. Toda to je bila najbrž samo želja uničiti vse strelivo pred kapitulacijo trdnjave, kajti streljali so skoro brez cilja in zato smo imeli samo enega mrtvega in nekaj ranjenih.

Slednjič so Avstriji končali svoje delo in na mnogih krajih trdnjave so zavihrale bele zastave. Kmalu sta se približala našim postojankam dva avtomobila z belimi zastavami. Bili so avstrijski parlamentarci, namenjeni v štab naše armade. Poveljnik oblegajoče armade general Selivanov je sprejel parlamentarce v krogu svojih najbližjih sodelavcev. Zbrani so bili tudi vsi drugi častniki, nahajajoči se slučajno v poslopju štaba. Tudi jaz sem bil med njimi in še zdaj se spominjam vseh podrobnosti tega zgodovinskega trenutka.

Parlamentarci so izročili generalu Selivanovu svoja pooblastila in hoteli prebrati pismo poveljnika trdnjave generala Kusmaneka, v katerem general omenja, pod kakšnimi pogoji bi bil pripravljen izročiti trdnjavo nam. Glavni pogoj je bil izpustiti vso posadko z orožjem in vojaškimi častniki iz trdnjave, da bi se mogla pridružiti glavni avstrijski armadi. Toda general Selivanov je že pri prvih vrsticah Kusmanekovega pisma prekinil parlamentarce, češ, da ne sprejme nobenih pogojev, ker Avstriji nimajo kaj jesti in se morajo udati brezpopojno.

Parlamentarci so se molče priklonili. — Nadalje zahtevam, je dejal general Selivanov, — naj general Kusmanek takoj odredi, da se ne bodo več uničevale utrdbe, ne vojni material. Na to so parlamentarci odgovorili, da so vse glavne utrdbe že razdejane in da manjših najbrž ne bodo razstreljevali. Povejte mi torej, je dejal general Selivanov, koliko mož šteje posadka in koliko imate bolnih, da bom vedel, koliko ljudi bomo morali sprejeti na hrano in koliko v bolnice.

Posadka šteje 9 generalov, 2500 častnikov in 120.000 vojakov, bolnih je

pa okrog 10.000, so odgovorili parlamentarci. Te številke so nas tako presenetile, da je celo naš poveljnik zmaljal z glavo, češ, kaj takega pa nisem pričakoval. Saj je bilo v vsej naši oblegajoči armadi 11 pešpolkov in 36 domobranskih bataljonov, skupaj torej okrog 70.000 mož, dočim mora biti po pravih strategijah oblegajoča armada približno dvakrat tako močna, kakor posadka oblegane trdnjave. V resnici bi moralo biti v Przemyslu največ 30 do 40.000 mož. Nam je bilo docela nerazumljivo, da so pustili Avstriji v trdnjavi tako močno armado. To je tudi pogubilo Przemysl. Avstriji so imeli zelo slabe patrulje in niso mislili, da jih oblega tako šibka armada v primeri z njihovo posadko. Če bi bili vedeli, da je nas samo 70.000, bi si bili nedvomno priborili skozi naše postojanke izhod iz trdnjave.

General Selivanov je takoj poslal v Przemysl polkovnika Pnevsekega, da podpiše z generalom Kusmanekom definitivno pogodbo o kapitulaciji. O tem, kako nepričakovano močna je bila za Ruso posadka Przemysla, priča tudi dogodek, ki se je pripetil v brzojavnem oddelku štaba oblegajoče armade. Belmin pripoveduje o tem takole:

Prinesli so mi iz operacijskega oddelka štaba vest o kapitulaciji Przemysla, da jo brzojavno sporočim štabu jugozapadne fronte. Nisem se odšel po ekspediciji brzojavke od aparata, ko mi je telegrafist smeje pokazal trak z vprašanjem iz štaba fronte, če se nismo zmotili glede števila ujetnikov in če jih ni samo 20.000. Ne, nismo se zmotili, 120.000 jih je, je sporočil telegrafist na moj ukaz z besedami in me s številkami, kakor prvič, da bi bolj držalo. Čez pet minut so poklicali k aparatu službovočega častnika generalnega štaba naše armade. Šef štaba zapadne fronte je hotel imeti še enkrat uradno potrjene podatke o številu posadke Przemysla, ker si brez tega ni upal brzojaviti vrhovnemu poveljniku naše armade, da je največja avstrijska armada kapitulirala.

Bela armada

Armada belih Rusov, broječa 175 tisoč mož, nestrpno čaka povelja, da krene v Rusijo, povelja, ki bo dano takoj, čim pride iz Moskve vest, da se sovjetski režim mudi. Tako je izjavil general Evgen Karlovič Miller (čisto krvni Rus! Op. ured.), naslednik zdaj tako slavnega generala Kutjepeva. Naš cilj, — je pripovedoval sivolasi general zastopniku »United Press«, — je padec komunistične diktature. Brez fanfar se pripravljamo na dan, ko bomo poklicali prekoračiti rusko mejo. Tedaj pa pograbi svoje puške vsi izvežbani vojniki, vsi ruski častniki, stari in mladi, in pojdejo na kraj, ki jim je že vnaprej določen.

Tako je govoril general Miller v Quartier Latin pri Notre Dame, v glavnem evropskem štabu zveze ruskih vojaških organizacij. Po generalovi trditvi je pripravljenih 175.000 izvežbanih vojakov in častnikov. Imam še zdaj nekaj carskih polkov skoro nedotakanih, je dejal Miller. Častniki in vojniki imajo orožje pri sebi in čim bo treba, se zbero na določenem kraju k pohodu.

v Rusijo. Čim bo dano povelje, se zbero na vseh krajih Evrope in Azije in svet bo strmел nad disciplinirano in izvežbano rusko armado, pripravljeno osvoboditi Rusijo od boljševizma. Mi nismo politiki, hočemo samo vreči sedanjí režim. Bela armada upa, da ji bo pomagala sedanja rdeča armada, posebno pa kmetje. Tudi v rdeči armadi so nasprotniki komunistov in čim bo dano povelje, nastopijo proti boljševikom tudi belogardisti v Rusiji.

400.000 avtomobilov med staro železje

V Ameriki so že davno spoznali, da so stari, neštetočrat popravljeni avtomobili prava nesreča za ceste. Zato hočejo letos vzeti iz prometa 400.000 avtomobilov razen običajnega števila avtomobilov, ki pridejo iz prometa vsako leto. To »čiščenje« ulic bo veljalo 15 milijonov dolarjev in ameriške avtomobilske tovarne bodo krile ogromne stroške. Po vseh državah Severne Amerike se pripravljajo velika kampanja proti starim, obrabljenim avtomobilom. Tovarne pošljejo na trg dobre, popravljene in lepo opremljene starejše avtomobile in avtomobile lanskil modelov po zelo nizkih cenah, zastopniki in trgovci bodo pa sprejemali na protiračun vso staro šaro. S tem hočejo prisiliti lastnike obrabljenih avtomobilov, da jih zamenjajo z boljšimi. Stare, obrabljene avtomobile vržejo med staro železje.

Tovarne dobe seveda kompenzacijo za izredne izdatke s tem, da bodo prodale več novih avtomobilov in spravile iz skladišč starejše avtomobile, v katerih je investiran ogromen kapital, ki se pa sploh ne obrestuje. Tako hočejo Američani ubiti z enim udarcem dve muhi.

Konkurz vojvodinje Leuchtenberg

Deželno civilno sodišče v Celovcu je razglasilo poravnalno postopanje nad imetjem Olge vojvodinje Leuchtenberške, lastnice trdnje »Leuchtenberška lesna industrija« v St. Leonhardu. Vojvodinja predlaga poravnavo 35%. Njena pasiva znašajo okrog 30 milijonov Din.

Rodbina Leuchtenberg izvira od Napoleonovega pastorka Evgena Beauharnais, ki je imel za ženo hčerko bavarskega kralja Maksimilijana I. in tam je podelil naslov vojvode. Njegov sin se je poročil s hčerko ruskega carja Nikolaja I., naselil se je v Rusiji in pisal se je po rusko Leuchtenberskij. Njegova rodbina je veljala za stransko vejo carskega rodu. Sedanjí vojvoda Georg se je boril v ruski armadi proti Nemčiji. Njegova žena Olga je rojena princesa Repkina in je samostojno upravljala rodbinsko imetje. Po boljševiškem prevratu se je preselila rodbina Leuchtenberg na Bavarsko, pred tremi leti pa na Koroško, kjer je vojvodinja še lani kupila od grofa Henckela velike gozdove, za katere je dala nad 100 milijonov Din. Pri tem se je pa močno vračunala in ni mogla izpolniti svojih obveznosti. S švicarskim lesnim veleposredjem »Espa« je sklenila pogodbo, s katero je prepustila podjetju sekanje lesa v svojih gozdovih 10 let za 90 milijonov Din. Da se pa trdnja zavaruje pred drugimi vojvodinjskimi upniki, si je izposlovala pravico upravljati vse vojvodske gozdove. To je bil pa signal za druge upnike, da so zahtevali svoj denar. Ker ga niso dobili, so zahtevali, naj sodišče proglasi prisilno poravnavo.

Zakonca Leuchtenberg sta imela večino posestev v Rusiji. Po boljševiški revoluciji sta izgubila vse dohodke od svojih veleposestev, v svojih izdatkih se pa nista omejila. Živeti sta hotela tako, kakor sta živel v Rusiji. Poleg tega je vojvodinja zelo ekscentrična, čeprav je stara že 58 let. Ko sta lani z možem kupila ogromne gozdove na Koroškem, sta dobila tudi razvaline starega gradu, o katerem ljudstvo pripoveduje, da se izprehaja po njem bela žena. Vojvodinja je dala grad takoj znova zgraditi in opremiti tako, kakor je bil opremljen v starem veku. Da bi mogli dovažati gradbeni material, je dala zgraditi gorsko cesto, ki je stala več milijonov. Pri takem gospodarstvu seveda ni čuda, da je podjetje propadlo.

„Moj najnovejši recenzent“

Odgovor g. Fr. Vodniku

Pod gornjim naslovom (kakšna čast biti med tolikimi recenzenti!) mi je odgovoril g. Fr. Vodnik v »Slovenskem Narodu« 22. t. m. na mojo recenzijo njegovega predavanja »O poljskih pisateljih svetovnega slovesa«. Odgovoril je, naravno, s pamfletom, da s tem dokaže svojo literarno veličino.

In kaj nam je g. Vodnik povedal v tem svojem odgovoru? Potrdil je mojo ugotovitev, da njegovo predavanje ni odgovarjalo naslovu. Pri tem nam je odkril to tajnost, da je bilo njegovo predavanje »brez naslova« (kljub temu, da je bilo predavanje naznanjeno pod naslovom), vsled česar smatra za »odveč šolsko« diletantsko natepanje sem in tja, ali je predavanje odgovarjalo naslovu ali ne. Toda kaj bi rekel o predavanju, ki bi nosilo n. pr. naslov »Znameniti pisatelji slovenske moderne«, a bi slišali na njem več kot o posameznih slovenskih pisateljih o tem, kako, recimo, pozvonil vsak tudec, ki pride na Bled, na zvonec na Blejskem otoku? Bili bi nezadovoljni, kakor smo bili nezadovoljni s predavanjem g. Fr. Vodnika, čeprav nas hoče on prisiliti, da moramo biti zadovoljni.

Dalje dokazuje g. Fr. Vodnik, kateri pozna pravila izgovarjave poljskih besed »ne samo iz slovnice, marveč iz živega razgovora s Poljaki, z vso fonetsko terminologijo, kako njegova izgovarjava, anemistično rečeno, ni »enaka izgovarjavi rojenega Poljaka«. Toda jaz, ki tudi poznam pravila, o katerih g. Fr. Vodnik tako učeno beseduje, »ne samo iz slovnice, marveč iz živega razgovora s Poljaki« moreče bolje kakor on, nisem niti trdil, da g. Fr. Vodnik ne pozna pravil, nego da g. Fr. Vodnik napačno in slabo izgovarja poljske besede in da bi nam bil vsled tega lahko prihranil čitanje poljskih pesmi v originalu.

Končno hoče g. Fr. Vodnik, da dokaže svojo temeljitost (katere mu jaz sploh nisem odrekel), hoče na vsak način dokazati moje netemeljitost in »dvomljivo znanje poljske literature«. Pri tem poslu se poslužuje čisto navadnih trikov: iz konteksta je iztrgal posamezne stavke, katere je rabil, ki pa imajo sami zase popolnoma drugačen pomen, in je z njimi prišel do »temeljito pomoljene tavitlogije«. To, naravno, še ni bilo zadosti: treba je bilo še — odkriti Ameriko. In res nam g. Fr. Vodnik odkrije, da je doba Mlade Poljske »romantična kakor malokatera«, in se pri tem, da bi se zdel še učenjaki, sklicuje na A. Brücknerja. Toda tega miče ni niti trdil, da bi ta doba bila romantična. Tudi mi vemo o Wyspianskem, da je »ein Krakauer und Führer der Neuromantiker« (po Brücknerju), na katerega se sklicuje tudi g. Fr. Vodnik). A ni nam neznan tudi to, da je Mlada Poljska, ali po naši terminologiji, poljska moderna, nastala pod zapadnimi vplivi in da nosi vse attribute tedanjih literarnih

struj: dekadenco, simbolizem, impresionizem, spiritualizem itd. To je bila reakcija na pozitivizem ne samo v Poljski, ampak tudi drugod po Evropi. A kar je posebno karakteristično za poljsko moderno, t. j. za Mlado Poljsko, je to, da je ona, nadaljujoča Mickiewicz, Slowackega in Krasińskega, prav za prav kritika mesijanske romantike in da je ravno Wispiansky vstal proti pasivnosti mesijanske mistike. Ravno to sem trdil v svoji recenziji, samo z drugimi besedami, ker sem hotel takoj nato poudariti socialni moment. Toda g. Vodnik, čeprav je on isto trdil (ne sicer v svojem predavanju, ampak v odgovoru) je videl v tem nekaj drugega, ker je za dokaz moje netemeljitosti nekaj drugega potreboval.

Toliko v pojasnilo take zadeve, v bodoče pa na osebnost, pamletske in sofistčne napade ne bom odgovarjal.

Dr. F. Crnek.

Nove lokomotive

Te dni so pričeli dovažati nove lokomotive, zgrajene v tvornici Borsig iz namenjen za glavne proge. Stroji so čuda moderne tehnike in pravcati orjaki, krasno izdelani. Pa se človeku nehoče vsiljuje vprašanje, čemu se tudi ljubljanski direktorji vendar enkrat ne dodeli nekaj novih strojev? Izgovor, da taki stroji na naših progah niso rentabilni, ne drži, še manj pa, da je stalež lokomotiv v prometu popoln, ker je dobra tretjina zastarelih, neekonomičnih, za katere je vsako popravilo preč vržen denar. Jasno je, da stroji iz l. 1870 in še starejši ne spadajo v redni promet, kvečjemu še v premik. Dejstvo je pa, da je ljubljanska direkcija prejela od prevrata do danes štiri nove lokomotive Ser. 270 za brzo in osebne vlake ter letos okrog novega leta lokomotive Ser. 240 (enake strojem Ser. 80) za tovarne. Toda to še izdaleka ne zadostuje, ker so stroji Ser. 270 za brzovlake le nekaj izhod za silo in jih sedna Avstrija rabi za brzotovorni promet ter le na nekih splošnih progah za osebne in brzovlake.

Tudi popravljene lokomotive Ser. 342, prevzete od zagrebške direkcije, zadostujejo za promet Jesenice—Podbrdo in Jesenice—Rateče, dočim pogrešajo glavne proge dobrih strojev ter se vrzeli v pomanjkanju lokomotiv Ser. 109 maše z drugimi adaptiranimi.

Zeleži je, da se direkcija zavzame pri ministrstvu, da se ji še pred novim vznim redom dodeli vsaj nekaj strojev (novih težkih) za brzovlake in nekaj petosnih za tovarne, ker ako se pospeši izgradnja dir, spoja na Zagreb v Zid. mostu, pade tudi izgovor radi nemožnosti obračanja velikih lokomotiv v Zid. mostu. Predvsem stare stroje kasirati, slabše na stranske proge, a za glavne poskrbeti za nove, moderne in močne lokomotive.

Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravnega »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša pot hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaka izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Železniška nesreča.

— Si že kdaj doživel železniško nesrečo?

— Seveda sem jo. Nekoč, ko smo se peljali skozi predor, sem poljubil namesto hčerke njenega očeta.

Ugani je.

— Gospod doktor, katere doba v življenju ženske je po vašem mnenju najzanimivejša?

— Milostiva, najzanimivejša doba je onih 8 do 10 let, ko vsaka ženska trdi, da je stara 25 let.

— Ali poznate slučajno njeno rodbino?

— Diana se je na videz zanimala samo za svoj krožnik.

— Kaj jo sploh ima? — je vprašala.

— Kaj so ji vsi umrli? — je vprašal polkovnik. — Smili se mi, sirota.

— Nič ne ve, če še žive ali ne, — je dejala Diana in boječ se, da bi polkovnik ne spregovoril o čem drugem, je brž pripomnila: — Najmanj pa ve o svojih sama gospodična Joynerjeva.

Polkovnik jo je preesnečeno pogledal.

— Trdite nekaj izredno važnega, — je dejal mirno.

Diana je skomignila z rameni.

— Prav pravite. Moje besede so izredno važne.

Opisala je življenje Hope Joynerjeve in namignila, da utegne biti zelo nizkega rodu.

— Seveda, če bi se Dick poročil z njo, bi ne mogel ostati pri vojakih — je modrovala Diana. — Zdi se mi, da že razmišlja o tem.

— Nasprotno, pri vojakih hoče ostati, — je dejal polkovnik. — Čez mesec dni bo povišan v stotnika in njegova iskrena želja je postati poveljnik polka, kakor je bil njegov oče. Pri berwickskem polku služijo Hallowell je od samega početka.

— Torej boste enkrat brez Hallowella, — je dejala Diana smeje. — Mar mislite, da to ni mogoče, dragi polkovnik?

Edgar Wallace:

26

Vrata izdajalcev

Roman

— Ko odplujete proti vzhodu, Excelencia, — je odgovoril počasi. — In vi odpotujete nekaj dni pred večerom, ko bom večerjal s Hope Joynerjevo. To je zelo važno, je nadaljeval, — da ne boste v Londonu, ko se to zgodi. Vi boste že daleč na morju na parniku P. & O. Line in tako boste lahko dokazali, da vas ne zadene nobena krivdva.

Princ je razmišljal.

— Mislite, da se nama načrt posreči? — O tem sem trdno prepričan, je odgovoril Colley. — Excelencia, dovolite mi omeniti, da je še en vzrok, zakaj morate odpotovati prej. Nočem se vmešavati v vaše posle, niti si ne prizadevam zvedeti več, nego ste mi izvolili sami povedati o nalogi, katero ste poverili svojemu prijatelju, toda svetujem vam odpotovati pred uresničenjem tega neznanega načrta.

— Odpotujem šele teden dni po uresničenju, — je dejal princ nestrpno. — Tako hitro ne morem odpotovati. Za svoje spremstvo potrebujem mnogo prostora.

Princ ga je gledal napol srdito, napol začudeno.

— Morda poročete, da sem predzren, toda meni je ležeče samo na tem, da vam poštno služim. Danes popoldne sem zvedel, če se da rezervirati na parniku prostor za vas in vaše spremstvo. Slučajno so nekateri potniki potovanje odpovedali in takoj sem neobvezno rezerviral prostor za Vašo Excelenco.

Princ si je zamišljeno grizel ustnice.

— Morda imate prav, — je dejal. — Zelo premeteni in bistroumni ste. O tem se še pomeniva, ko odidejo gostje.

Vrnila sta se v salon in čez dobrih deset minut je bil napovedan prvi gost — Diana. Colley je pomislil, kako lepa in očarljiva je v srebrnosivi obleki. Njena zrela lepota je bila v tej obleki mladostna tako, da jo je tudi princ občudoval. Stopila je v jedilnico, da si ogleda pogrnjeno mizo. Zamenjala je nekaj listkov, potem se je pa vrnila v sprejemnico in povedala, kaj je storila.

— Kraj polkovnika hočem sedeti, — je dejala. — Če posadite k njemu Jane Lysonovo, se bo strahovito dolgočasil in jezil, kajti Jane sovraži njegovo ženo in se ne bo mogla premagati, da bi mu tega ne povedala.

— Kaj bi moral povabiti tudi lady Centho? — je vprašal Rikisivi zamišljeno.

— Saj bi ne bila prišla, — je odgovorila praktična Diana. — Vabilo bi bila odklonila tem prej, ker bi bila gotovo zvedela, da sem povabljena tudi

jaz. In vendar moram govoriti s polkovnikom.

Pogovor je prekinil prihod nekega indijskega dostojanstvenika in njegove žene, ki se je komaj videla iz nakita. Kmalu je prišel polkovnik Ruiskip in ker ni imel s seboj žene, je bil dobre, celo židane volje.

— Moj bog, Diana! Od dne do dne ste mlajši! — je vzkliznil in jo zaljubljen pogledal. — Dick je pa res tepec.

Niče ni bil tako trdno prepričan, kakor baš polkovnik, da je ravnal Dick prav. Njegove besede so bile samo izraz uljudnosti.

— Halo, Colley, koliko let se že nisva videla?

Podal je krepko roko mališpanemu gizdalnu. Polkovnik Ruiskip ni bil neumen. Vedel je dobro, da je Colley Warrington mož, katerega sicer tu pa tam srečamo, toda nikoli ne iščemo.

— Rad bi govoril z vami, Colley... že dolgo nisem slišal pravih o poštnem družabnem skandalu.

Če bi bil uspeh odvšen od gostitelje dobre volje, bi bil zelo klavern, kajti princ je bil zelo čemerin in je komaj spregovoril z damo, sedečo kraj njega.

— Dick? Pogosto ga vidim.

— Dick je odličan častnik, — je dejal polkovnik in segel po čaši izborne kapljice. — Hvala bogu, da smo ga pregovorili, da ni šel k avijatik. Morda veste, da se je hotel priglasiti k letalskemu polku. Priznam, da je izvrsten letalec, toda s tem še ni rečeno, da bi

ga morali izgubiti mi. Nekoč me je vzel s seboj in malo je manjkalo, da ni iztrel duše iz mene. Potrebujem trdnja pod seboj, še najraje imam konja.

— Zaročen je že zopet, kajne?

Polkovnika je spravilo to vprašanje v zadrego.

— Ne vem, ne zanimam se za zaroke častnikov, dokler ne pridejo k meni kot k očetu, kajti polkovnik mora biti v polku nekaj oče. Prej ali slej — Upam, da poznate gospodično priidejo vsi k meni.

Joynerjevo? — je vprašala Diana.

— O tem sem prepričan, — je menil je odgovoril polkovnik, hoteč napeljati pogovor drugam. — To je krasno dekle. Samo moja žena je oni dan rekla...

Diana ga je spretno odvrnila od misli, v katere se je nameraval zatočiti.

— Upam, da bo Dick srečen z njo, — je dejala s tonom najlepše resignacije, kakršno je zahteval tak odgovor.

— O em sem prepričan, — je menil polkovnik in pripomnil, da pomeni Hope Joynerjeva veliko pridobitev za polk.

— Zares? — je vprašala Diana nedolžno in polkovnik se je nervozno premaknil na stolu.

— Seveda, vsaj mislim tako, — je odgovoril nekam v zadregi. — Lepa je... dražestna...

Potem je hotel napeljati pogovor na manj osebno polje, pa se je ujel v past, katero mu je nastavila Diana.

ELITE

Vodeča konfekcijska trgovina
za dame, gospode in otroke prvovrstni salon za dela po meri
LJUBLJANA, Prešernova ulica 7-9

Šivalni stroji

„Gritzner“ „Adler“
in kolesa,
najboljši material,
precizna konstrukcija, krasna
oprema ter najnižja cena
kakor tudi
pisalni stroji
„Urania“
so samo

pri **Jos. Petelinc**, Ljubljana
Telefon 2913
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.
Večletna garancija! Ponk v velenju brezplačen

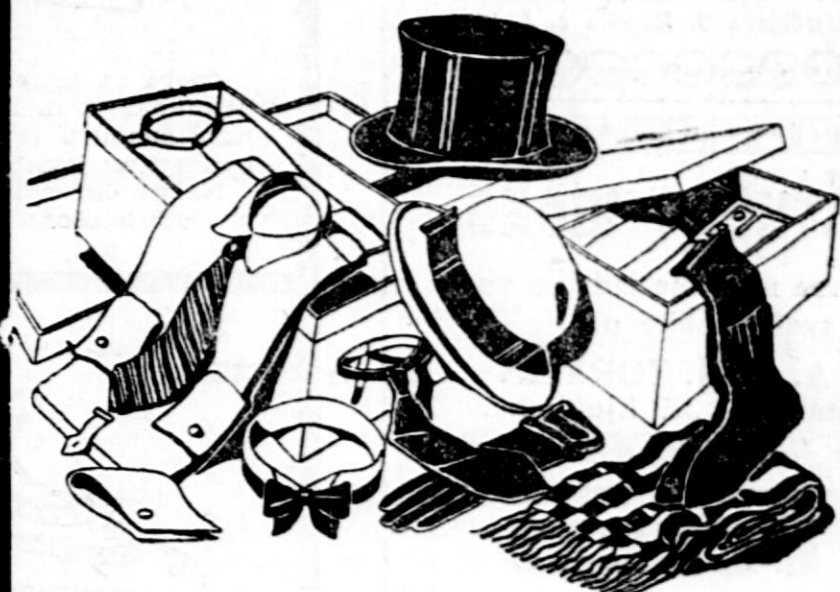
Modne novosti

za damske plašče,
kostume, obleke i. t. d.

priporoča v veliki izbiri
FRANJO NOVAK
Spec. trgovina sukna — Ljubljana,
Kongresni trg št. 15.

Klobuki, perilo, kravate! Zadnje novosti!

Oglejte si
izložbe!

Browning pištrole

floberte, lovske puške, pištrole za strašenje psov, lovske in
ribiške potrebščine ima vedno v zalogi
F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg št. 9.

Gordka A. Kunc
Ljubljana, Gosposka ulica
priporoča svoje izborne izdelke Cene kar mogoče
moških oblačil nizke!

ZA STAVBE

po znižanih cenah vsakovrsten suh, tesan in žagan les. —
Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa, drva. —
Dostava tudi na stavbo.

FRAN ŠUŠTAR

lesna industrija in trgovina, parna žaga
LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12.

Vaš interes
pride popolnoma do
veljave, če oglašujete

v edinem in najstarejšem
slovenskem popoldnevniku
Slovenski Narod

Rumatizem.

Zahvalnica.

G. dr. I. Rahlejev, Beograd, Sarajevska 70.

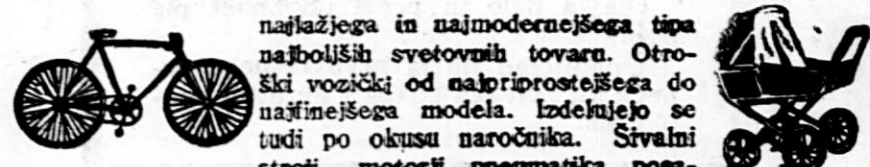
Vaš lek **RADIO-BALSAMIKA** jako uspešno deluje na moj ru-
matizem in Vas prosim, da mi čim prej pošljete še tri steklenice.
S spoštovanjem **Frano Butalica.**

Orebič (Dalmacija) 9. XI. 1926.

Ker mi je Vaš lek **RADIO-BALSAMIKA** mnogo ublažil bolečine,
ki že dolgo trpim na njih. Vas prosim, da mi po povzetju poš-
ljete še tri steklenice istega leka, ker upam, da mi povsem presta-
nejo bolečine. V tej nađi blečim s spoštovanjem
Brod na Savi, 16. XI. 1926. **Ana Krašković.**

Lek **RADIO-BALSAMIKA** izdeluje, prodaja in razpo-
šilja po povzetju laboratorij **Radio Balsamika dr. I. Rahlejev**,
Beograd, Sarajevska 70. Dobiva se po vseh

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najboljšega in najmodernejšega tipa
najboljših svetovnih tovaru. Otro-
ški vozički od najprostejšega do
najfinejšega modela. Izdelujejo se
tudi po okusu naročnika. Šivalni
stroji, motorji, pneumatika, posa-
mezni deli. Velika izbira cene. Prodaja na obroke. Ceniki
franko.

•TRIBUNA• F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
Ljubljana, Karlovaška cesta št. 4.

Zahvala.

Za izraze sočutja in obilo cvetja ob
smrti naše preljube nepozabne

JELICE

bodi vsem najtoplejša hvala, zlasti ge-
zdravnikom in usmiljenkam, ki so ji lajšali
zadnje ure, predsedstvu in uradništvu zbor-
nice za TOI, njenim zvestim prijateljicam
ter vsem drugim sorodnikom in znancom,
ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.
Blagi pokojnici trajen spomin!

ZALUJOČA RODBINA LEVIČNIK.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom ne
odgovarjamo. — Najmanjši oglaš Dina 5.

Gostilna »Kroš«
toči pristna dolenjska vina iz
Bujnika. 1247

Na obroke
kupite lahko vsakovrstno blago s
posredovanjem Kreditne zadruge
detaljnih trgovcev, Cigaletova uli-
ca 1. Posreduje hitro in diskretno.
34/T

L. Mikuš
LJUBLJANA Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
— točno in solidno —

Otroški voziček
malo rabljen, prodam po nizki
ceni. Kačiče, Vodnikov trg 4. 1237

Opremljena soba
s posebnim vzhodom se odda. —
Mestni trg 18/III. 1202

Puch motor. kolesi
1 model 175, 1 model 220, obe
novi, radi popotne opustitve za-
stopstva napredaj pod tovarniško
ceno. Pojasnila daje A. Stoin-
schegg, Rog. Slatina. 1245

Meblovano sobo
s posebnim vzhodom in električno
razsvetljavo takoj oddam. Nastov
v upravi »Slov. Naroda«. 1251

Štancarje, frezarje
in čistilce
(Ausputzer) s tekočim nastopom
in stalnim mestom za prvovrstne
delavce išče ob dobri plači tvor-
nica cipela i sandala, Bjeleovar.
1169

Železnato vino
lekarnarja dr. G. Piccoli-ja
v Ljubljani krepča oslabele, malo-
krvne, odrasle in otroke. 87-L

Stalna razstava
umetniških slik in velika izbira
okvirjev. Pravkar prispeli novi
modernejši vzorci. — A. Kos, Ljub-
ljana, Mestni trg 26, nasproti ma-
gistratu. 1236

Dežni plašč
najnovejše fasone dobite tudi, če
imate gotovine. Imate morda
staro srebro ali zlato, srebrne
kroge ali zlatnike, vrednostne pa-
pirje ali starinske vrednote, vse
vam vzame najbolje v račun
Jančigal, Ljubljana, Tavčarjeva 1.

Enonadstropno vilo
krasno, s 2 orakoma zemljišča, ta-
koj prodam ali oddam v našem
dve postaji od Maribora, z vsem
inventarjem po zmernih cenah — ra-
di preselitve. Pojasnila daje Sreč-
ko Puc, Maribor, Smetanova ulica
50. 1243

Tovarna čevljev
I. Razboršek, Tržič, sprejme v
službo mojstra zgorajšnjih delov
(Meister der Schaft-Abteilung) in
mojstra za podna (Bodenmeister).
Pomočje z zahtevki plače na na-
stov: I. Razboršek, tovarna čev-
ljev, Šmarter pri Ljubli. 1244

Avtomobilisti,

poslužujte se avtomobilskega kluba! —
Prihranili boste na času in neprilikah.

Avtomobilski klub Kraljevine Jugoslavije, Sekcija Ljubljana, vrši
vse posle prijavljanja in odjavljanja motornih vozil pri oblastih, pla-
čevanje davkov in taks za svoje članstvo brezplačno, za nečlane proti
nizki odškodnini. — Tajništvo: Kongresni trg 1/I. Telefon 21-93. —
Brzojavni naslov: AUTOKLUB.

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice v Zagorju ob Savi

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil v sredo, dne 9. aprila 1930, ob 18. uri v posojilnični
pisarni v Zagorju ob Savi h. št. 41.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev letnega računa za leto 1929.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Zagorje ob Savi, dne 29. marca 1930.

Dr. Tomo Zarnik, načelnik.

Makulturni papir

kč à Din 4.—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Vezenje nevestinih oprem,
zaves, pregrinjal

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela štrukelj)

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj!

Razglas.

V sredo 23. aprila t. l. ob 10. uri se bo vršila
pri sreskem načelstvu Kamnik

javna dražba ribarskega zakupnega okraja
št. 29 c »Moravče«

za dobo 10 let. Izklicna cena za letno zakupni-
no znaša 1000 Din. Glede zakupnih pogojev in
obsega navedenega revirja se je obrniti na sre-
sko načelstvo Kamnik.

Sresko načelstvo Kamnik, dne 26. III. 1930.

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovolneno

moške in damske blagove
zadnjih novosti za

pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNICE
SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Českoslovaška.

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najsolidnejša
izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoni in
poštne prosto.

BAD-NAUHEIM

Nemčija

Postaja D-vlaka proge Hamburg — (Berlin) — Kassel — Frankfurt a. M. — Basel
45 minut od Frankfurta am Main

Svetovnoslavni ogljikove kisline bogati topli vrelci kuhinjske soli (30,5—34,4° C)

Nedosejni pri boleznih srca in arterij, revmatizmu, protinu,
bronhitisu, trpljenju na živcih in hrbtničnemu mozgu

Izbrana zabava — Vseh vrst sport — Vsa nevedobna zdravilna sredstva. — Lepo prijetno okrevanje.
Izbrana prehrana ob zmernih cenah.

Prospekti pri kopalki upravi Bad-Neuheim in potovalnih pisarnah.

Hinko Sevar

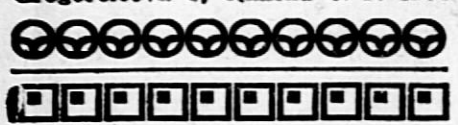
v Ljubljani, nasproti St. Jakobske
Šole, je največja antikvariat-knji-
garna, ki ima čez 7000 redkih slo-
venskih knjig na razpolago, kakor
tudi več tisoč knjig drugih jezikov.

Špeciialna delavnica

za previjanje elektromotorjev,
transformatorjev in vseh električ-
nih aparatov F. PERČINLIČ,
elektrotehnično podjetje, Ljubljana,
Gospodarska 16 (Restavracija pri
Levu). 1190

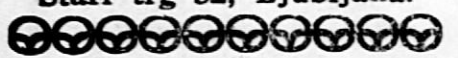
Klavirje

in pianine prodaja, izposoja, po-
pravlja in čisto uglašuje najceneje
— tudi na obroke — tovarna klavir-
jev WARBIK, Ljubljana,
Gregorčičeva 5, Rimska c. 2. 1204

Krušno moko

in vse mlevske izdelke ved-
no sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Stari trg 32, Ljubljana.

Posest

Realiteta pisarna, družba z o. z.
LJUBLJANA

Miklošičeva c. 4

prodaja:

VILO, enonadstropno, novoizidano,
dve trisobni stanovanji, kopal-
nica, pritlikline, enosobno stano-
vanje, kuhinja, elektrika, parke-
ti, vodovod, 600 m² vrta, krasna
mirna solčna lega, 2 minuti od
tramvaja, Din 330.000.

VILO, enonadstropno, novoizidano,
dve dvosobni stanovanji, eno
enosobno stanovanje, 500 m² vr-
ta, Trnovo, Din 275.000.

HIŠO, vili slično, eno štirisobno,
dve trisobni stanovanji, krasen
sadni in zelenjadni vrt, Sp. Ši-
ska, Din 260.000. Letni donos
Din 30.000.

VILO, enonadstropno, novoizidano,
komfortno, 6 sob, kuhinja, ko-
palnica, pritlikline, 1300 m² vrta,
blizu tramvaja, Din 350.000.

VILO, novoizidano, tristanovansko,
po 2 oz. 3 sobe, lep vrt, blizu
Sv. Krištofa, Din 380.000.

HIŠO, vili slično, enonadstropno,
izredno solidno, 12 sob, kuhinja,
pritlikline, 2000 m² vrta, gospo-
darsko poslopje, 10 minut od
centra, Din 500.000. Prevzame
se lahko nekaj večje hipoteke.

VILO, enonadstropno, novoizidano,
6 sob, kopalnica, pritlikline, vrt,
Mirje, Din 300.000.

HIŠO, dvonadstropno, 7 stano-
vanj po 4, 2 in 1 sobo, kuhinja,
vrt, dvorišče, blizu stare škens-
ke cerkve, Din 280.000.

VILO, enonadstropno, novoizidano,
pritlikline dvosobno stanovanje,
visokopritlikline in mazzardno
krasno komfortno petosobno
stanovanje, terasa, 3 balkoni itd.,
Mirje, 750 m² vrta, Din 390.000.

HIŠO, enonadstropno, 3 sobe, pri-
tlikline, elektrika, vodovod, vrt,
3 minute od tramvaja, Din
100.000.

VILO, enonadstropno, 7 sob, pri-
tlikline, 1000 m² vrta, blizu Ti-
volja, Din 420.000.

HIŠO, novoizidano, enonadstropno,
dve dvosobni stanovanji, prit-
likline, 1500 m² vrta, 1 ura od
Ljubljane, Din 80.000.

HIŠO, pritlikline, 3 sobe, pritlikline,
veranda, kabinet, pralnica, majh-
no gospodarsko poslopje, 800 m²
vrta, blizu Tobačne tovarne, Din
150.000.

HIŠO, enonadstropno, novoizidano,
3 stanovanja z 2 oz. 1 sobo, ku-
hinjo, vrt, Zelena jama, Din
130.000.

STAVBIŠČE 1000 m² za enodru-
žinsko vilo, blizu Tabora, po
Din 125.

PARCELO, eno najlepši, začet-
kom Bežigrada, po ugodni ceni.
PARCELO 1000 m² blizu deželne
vode, po Din 150.

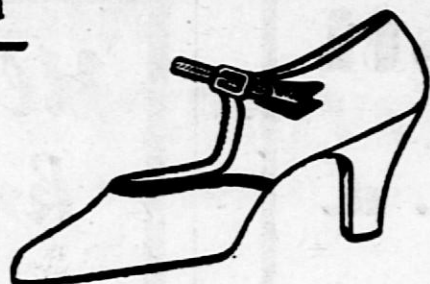
STAVBIŠČE 1000 m², Poljansko
predmestje, po Din 80.

2 PARCELI nasproti kolonije »Stan
in dom«, Tržaška cesta, po Din
25 in 30.

Poleg tega večje število stano-
vanjskih hiš, vil, trgovskih, go-
stinskih objektov v mestu in na
deželi, kmetička posestva, stavbene
parcele v centru in vseh pred-
mestjih po ugodnih cenah v naj-
večji izbiri. 1246

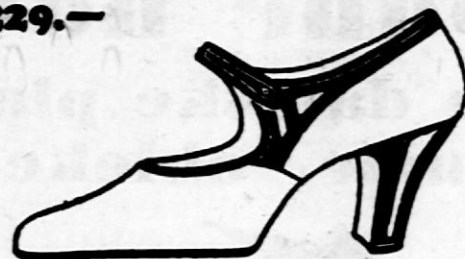
SPOMLADNA MODA

Din
229.—

Čevlji za izprehod z visokim pod-
petnikom iz mehkega boksa svetlih
barv sunburn (svetla) ali samum s
temnejšimi kombinacijami.
Našiti okrasni so karakteristika
novosti letošnje pomladi.

Din
229.—

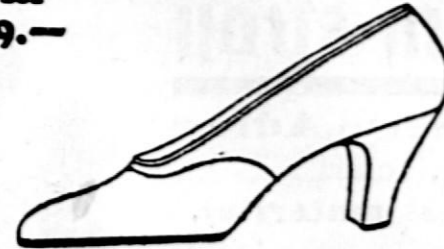
Lakiran čevlček za družbo, okra-
šen z vmetkom lizard usnja, z dvoj-
nim izrezom pod spono.
Isti čevlček svetle barve s tem-
nejšim okrasom.

Din
229.—

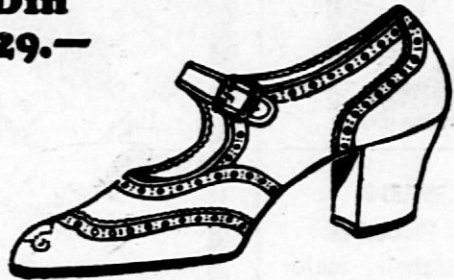
Eleganten čevlček iz ševrova, rja-
ve barve, okrašen s pravo kačjo kožo
»Katanga« z vitkim španskim pod-
petnikom bo okras vaše nožice.

Din
229.—

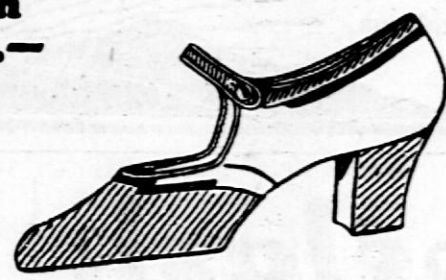
Izrezan čevlček, priljubljen za iz-
prehod in družbo. Izdelani so iz me-
hkega boksa črne in rjave barve ter
modne sunburn in baker. Na ulici se
nosijo tudi okrašeni s kovinsko za-
ponko.

Din
229.—

S preluknjanjem okrasno okrašen čev-
lček iz mehkega boksa temno ali
svetlorjave barve. Polnizek usnat
podpetnik z gumo.

Din
229.—

Okusno kombiniran čevlček barve
sunburn-samum, s polvisokim podpet-
nikom in našitimi okraši temnejše
barve. Novost letošnje pomladi!

Din
229.—

Čevlček za izprehod in sport,
okusno kombiniran, v modernih bar-
vah samum-topas, drapno rjav in z
diskretnim perforiranim okrasom.
Pristoji dovršeno k vašemu sport-
skemu kostumu.

Din
229.—

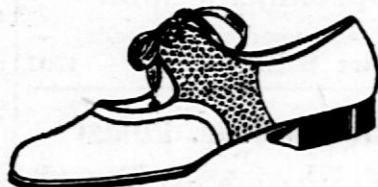
Novi model polčevljev za izprehod.
Zadnja novost angleških žurnalov,
izdelana iz prima boksa, široka udob-
na oblika z usnatim podpetnikom.
Ti čevlji so vredni več kakor sta-
nejo.

št. 17-22 Din 69.—
št. 23-26 Din 79.—
št. 27-30 Din 99.—
št. 31-34 Din 129.—

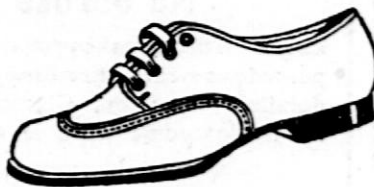
Dovolj širok v prstih, da odgovarja
vsem zahtevam dečje nožice v raz-
voju, udoben, z nizkim podpetnikom.
Po svoji enostavnosti eleganten.
Za šolo in krajše izprehode iz rja-
vega boksa. Za svečanosti iz črne
laka.
S tem čevlčkom razveselite sebe
in svojo hčerko.

št. 27-30 Din 129.—
št. 31-35 Din 149.—

Eleganten dečki čevlček iz meh-
kega boksa drap barve z vmetkom
imitirane kačje kože.
Pristoji najbolj k svetlim pomla-
danskim oblekam.

št. 27-30 Din 99.—
št. 31-35 Din 129.—
št. 36-38 Din 149.—

Gumast podplat z likom Indijanca,
gornji del iz prima dull-boksa. Udo-
ben in nepokončljiv.

št. 27-30 Din 129.—
št. 31-35 Din 149.—
št. 36-38 Din 169.—

Ti čevlji so izdelani iz prima boksa,
na okvir šivani, z usnatim podpla-
tom in gumastim podpetnikom bo-
do razveseliti s svojo zmerno ceno
otroke in starše.

Din
269.—

Eleganten polčevljev za izprehod.
Iz prima telečjega boksa rjave bar-
ve, okrašen z nežnim šivanjem. Za-
radi svojega izgledanja, dobrega ma-
terijala in enostavnih elegantnih li-
nij priljubljen pri tisočih odjemalcev.

Din
269.—

Angleška oblika, zadnji model.
To je edini pravi sportski model,
ki ne sme manjkati v nobeni garde-
robe elegantnega gospoda.
Narejen je iz prima boksa črne ali
svetlorjave barve, okrašen s preluk-
njanjem, na okvir šivani, udoben za
izprehod in štrpaci.

Naši novi pomladanski modeli

so izbor vseh lepot, kar jih je prinesla kultura
obutve vsega sveta. Ako v naših čevljih obiščete
katero koli vlemesto, se boste prepričali, da naša
obutev odgovarja tamošnji najnovejši modi. Slike
zadnjih vzorcev so bile poslane tvornici radiotele-
grafskim potem iz New Yorka. Moda Pariza in Lon-
dona je takisto izkoriščena. Naše prodajalnice so
dobro založene in pripravljene, da vas za pomlad
najbolje postrežejo.

Obiščite nas!

Rata

Beograd
Zagreb
Sarajevo

Ljubljana
Subotica
Osijek

Veliki Bečkerek
Novi Sad
Skoplje

Sombor
Dubrovnik
Brod n. S.

Zemun
Maribor
Split

Niš
Mitrovica
Kragujevac

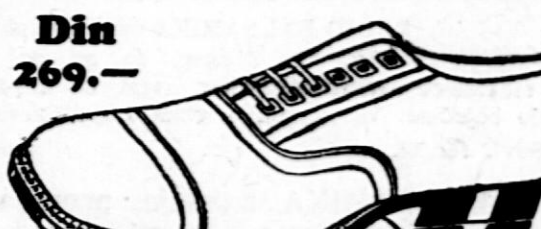
Vrba
Zelovar

Din
269.—

Enostaven eleganten polčevljev mo-
derne tope fazona, iz najboljšega bo-
ksa, rjave ali črne barve.
Podplat je izdelan iz izbranega kru-
pna in vam z gumastim podpetni-
kom zagotavlja elastičnost in lahko-
to hoje, tako da tudi po daljši hoji
ne boste občutili utrujenosti.

Din
269.—

Široka fazona tega čevlja je pri-
pravna za vsakega gospoda, ki ima
širo in občutljivo nogo.
Olajša delo in proži udobnost pri
hoji.
Izdelujemo jih iz prvovrstnega čr-
nega ali rjavega boksa s čvrstim pod-
platom.

**Blago za ženske
oblike**
svilen, volnen in post-
no, zadnje novosti, tisk-
kega izvora, velika izbi-
ra in znano solitne cene
R. MIKLAUČ,
»Pri škofu«, Ljubljana.

Klavirji!
Svarim pred nakupom navidezne-
ga blaga, cenih klavirjev!
Kupujte na obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate: Bösen-
dorfer, Steinway, Förster, Hötzl,
Stingl original, ki so nesporno
najboljši (lahka, precizna meha-
nika). Prodaja jih izključno le sod.
izvedenec in liv. nšit. Glasbene
Matice
Alfonz Breznik
Mestni trg 3
Najcenejša posojevalnica.

Kapital se vama pouvoji v enem letu,
če ga naložite pri rejli srebroblakih lisic
**FERLINZ, reja živali,
plemenite košuhovine**
komandita družba
v LJUBLJANI, Stančičeva ul. 21
ZAHTEVAJTE PROSPEKTE! — ISČEMO ZASTOPNIKE!

**Modni kangara
sportni ševjet
za fine oblike.**
Velika izbira, ugodne
cene.
R. MIKLAUČ,
»Pri škofu«, Ljubljana.